„НАТО-Букурешт и потоа“

Конференција на претседателите на Комисиите за одбрана и надворешни работи на земјите членки на НАТО, земјите од Јадранската група и земјите од Партнерството за мир од регионот

Република Македонија, Скопје

18 февруари, 2008

“NATO – Bucharest and Beyond”

Conference of the Presidents of the Defense and Foreign Affairs Commissions of the NATO member countries, the Adriatic Group countries and countries from the Partnership for Peace in the region

Republic of Macedonia, Skopje

18 February 2008

„НАТО-Букурешт и потоа“
Конференција на претседателите на Комисиите за одбрана и надворешни работи на земјите членки на НАТО, земјите од Јадранската група и земјите од Партнерството за мир од регионот
Република Македонија, Скопје
18 февруари, 2008

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

OHRID INSTITUTE FOR ECONOMIC STRATEGIES AND INTERNATIONAL AFFAIRS

“Сега имаме шанса да ја инкорпорираме католичка Хрватска, секуларно исламска Албанија и мултиетничка православна Македонија во евроатлантската заедница на демократски држави. Не е лошо”, Брус Џексон.

Во периодот од 17- 19 февруари 2008 година, во Република Македонија се одржа Конференцијата НАТО – Букурешт и потоа, на која учествуваа претседатели, заменици и претставници на Комисиите за одбрана и надворешни работи на земјите членки на НАТО, земјите од Јадранската група, земјите од Партнерството за мир од регионот, и највисоки државни и парламентарни претставници на Република Македонија, како и високи НАТО функционери, дипломатски претставници, експерти и преставници од невладиниот сектор на САД. Присуствуваа 100 учесници со свои преставници од Бугарија, Чешка, Естонија, Унгарија, Летонија, Литванија, Холандија, Полска, Романија, Словачка, Словенија, Турција, Албанија, Хрватска, Босна и Херцеговина, УНМИК, САД, како и преставници на Институтот ОХРИД, амбасадори и други дипломатски преставници во Република Македонија. Се зборуваше на неколку теми, и токму ова кратко резиме преставува своевидно јадро на дискусиите. Темите на кои се базираше Конференцијата „НАТО – Букурешт и потоа“ беа: „НАТО во новиот глобален безбедносен амбиент (борбата против тероризмот)“, „ Улогата на НАТО во безбедноста во Југоисточна Европа и пошироко“, „Научени лекции – На прагот на НАТО, успешни последни чекори“, и „Улогата на парламентарните комисии за надворешни работи и одбрана во имплементацијата на целите и политиката на НАТО“.

Конференцијата беше организирана помеѓу Собранието на Република Македонија и Институтот за економски стратегии и меѓународни односи ОХРИД, синергија меѓу цивилното општество и Парламентот на Република Македонија, симбиоза на едно единство кое се покажа како успешна формула за прогресот на државата и Собранието на Република Македонија.

Институтот за економски стратегии и меѓународни односи ОХРИД е независен и непартиски институт дизајниран да обезбеди не-партиско, академско истражување за економски и други теми кои се од голема важност за македонското општество, со цел да се зголеми учеството на јавноста во креирањето на јавните политики. Мисијата на Институтот ОХРИД е да и се обезбеди на македонската јавност и политичките институции алтернативни перспективи за економската и надворешната политика, работата на Институтот ОХРИД е заснована на универзалните идеали на демократија, индивидуална одговорност, владеење на правото, слободен пазар и претприемништво.

Поаѓајќи од тоа дека главната карактеристика во развојот на мирот и безбедноста во светот е зацврстување на безбедноста заснована врз односи на соработка, заемно координирани активности, превенција во решавањето на нови предизвици и кризи, чиј клучен столб и гарант на модерната евроатлантска безбедносна структура е НАТО, прагматичниот пристап и конструктивниот дијалог на парламентарната димензија ќе придонесе кон вкупните напори на државите за ефикасно справување со предизвиците на новото време, односно, обезбедување мир, безбедност и економски просперитетен простор за сите нас. Прашањата што ги адресираше оваа Конференција, се случуваа во круцијален временски момент - пред Самитот на НАТО во Букурешт. Период во кој треба да се донесат дефинитивните одлуки на земјите членки на НАТО за нивните позиции во однос на главните теми во Букурешт. И токму тука лесно се препознава значајноста и важноста на парламентарната димензија, која како и многупати досега беше, и е главниот стожер во изградбата на визијата за Европа целосно слободна, безбедна и во мир. Конференцијата НАТО – Букурешт и потоа, придонесе Република Македонија да издејствува силно лобирање, остварување контакти и воопшто зголемување на капацитетот на администрацијата за ваков подвиг. Со остварувањето на различни контакти, размена на искуствотото во работата на парламентите во различните земји, Македонија стана дел, и ја почувствува еднаквоста со земјите членки на НАТО. На Конференцијата главно беше посочено на неопходната потреба од засилување на односите меѓу НАТО и Европската унија на највисоко политичко ниво и на институционален начин. Начин на кој треба да бидат надминати лимитите поврзани со дејствување не само на воен план, односно потребно засилување на цивилната компонента во мисиите на безбедност. Како пример за тоа беше посочена Босна и Херцеговина како и Косово со мисијата ЕУЛЕКС. Од голема важност беше напомената и поддршката за Авганистан за стабилизирање и демократизирање на државата. Учесниците на Конференцијата укажаа дека со заеднички пристап и целосна политичка посветеност можат успешно да ги реализираат мисиите во Авганистан, Косово, Дарфур, како и

други региони. Политиката на НАТО и НАТО воопшто како клучен играч на глобален план, каде се потврди во решавањето на низа кризни состојби во светот, на отворени врати беше поздравувана во текот на целата дводневна расправа. Притоа се изразија оптимистички очекувања дека на НАТО самитот ќе бидат донесени вистински одлуки базирани на исполнувањата на трите земји на Јадранската група.

Во повеќе дискусии и обраќања беше укажано на улогата на НАТО во креирањето на безбедноста и стабилноста на Косово. При тоа се нагласи дека е потребно во оваа исклучително сложена ситуација да се дејствува

со ладна глава и со потребната сила за надминување на ситуацијата со цел да се избегне насилството или повторното враќање на регионот во меѓуетнички судири.

Презентирано беше искуството од научените лекции, остварена беше и мошне корисна размена на мислења со членови на парламентите кои неодамна го минаа патот на зачленување во НАТО. Беше потенцирано дека членството во НАТО треба да биде врз основа на индивидуалните постигнувања на земјите. Тоа не се однесува само на реформите на одбраната и придонесот на воен план, туку се однесува на суштината на промените во општеството и интегрирањето на демократските вредности и стандарди на Евроатлантската заедница.

Преку оваа Конференција може да се заклучи дека парламентарците во земјите од регионот значајно придонесуваат во обезбедување на прогресот поврзан со правниот систем, реформирањето на стопанството, во борбата против криминалот и корупцијата, децентрализацијата на власта, одбранбените реформи и регионалната безбедносна соработка. Дијалогот и соработката меѓу парламентарците во регионот на вакви конференции е незаменлив елемент за јакнење на свеста и разбирањето

на заклучните безбедносни прашања и политики на НАТО.

Како интегрален дел од Конференцијата во продолжение се наоѓаат извадоци од говорите и дискусиите на модераторите, говорниците и дел од учесниците.

Г-дин Владимир Ѓорчев,
Претседател на Комисијата за одбрана и безбедност на Собранието на Република Македонија

Со Конференцијата ќе се интензивира приклучувањето на парламентите на политиката на отворени врати на алијансата и во промовирањето на интересите на Македонија, Албанија и Хрватска за добивање на покана за членство во НАТО на следниот самит за проширување на алијансата во Букурешт.

Потребата за алијанса каква што е НАТО, е очигледна. Таа разви важна култура на мултилатерална консултација и соработка, исклучителна институција која ги поврзува САД и Западна Европа во безбедносна заедница.

Но НАТО ќе остане единствена трансатлантска безбедносна структура адаптирана на геополитичките услови, во иднина и клучен инструмент на трансконтиненталната безбедносна структура, фактор на европската интеграција и еден од главните играчи на светската безбедност.

Г-ѓа Флора Кадриу,
Претседател на Комисијата за надворешна политика на Собранието на Република Македонија

Политичките водства на 26 земји членки ги очекуваат важни одлуки. Една од нив, секако е поврзана за идното проширување на НАТО.

Македонија, Албанија и Хрватска последните осум години сериозно се подготвуваат за членство во НАТО, а искуството покажува дека алијансата никогаш немала причина да зажали за своите одлуки за проширување.

Проширувањето на алијансата значително ќе придонесе за поголема стабилност и безбедност на сите земји во евроатлантската област. Тоа ќе ги охрабри и ќе ги поддржи демократските реформи, ќе ги унапреди моделите и навиките на соработка, консултациите и изградбата

на консензус, што ги карактеризираат добро соседските односи во целата евроатлантска област, ќе ја зголеми довербата меѓу државите и ќе ја зајакне тенденцијата кон интеграција и соработка во Европа.

Некој велеше дека «Третиот светски мир ни е на дофат на раката, а одлуката за четвртиот може да биде донесена со навремена акција на Самитот во Букурешт. Меѓутоа, ако го одлагаме донесувањето на суштинските одлуки и се занимаваме со споредни работи, ќе предизвикаме сомнеж во она за што се залагаат САД и во силата и единството на Европа кои се градат пред наши очи.

Н.Е. Г-дин Љубиша Георгиевски,
Претседател на Собранието на Република Македонија

Нашиот регион, Балканот, е обележан како буре барут. А ние во Македонија можеби меѓу првите започнавме да учиме од историјата, наместо неа да ја сместуваме насила во своите митови. Така, овој Парламент донесе едногласна Декларација за пристап во НАТО уште во 1993 година, за денес сите ние во регионот докрај да ги усвоиме сите морални, историски, политички и културни вредности на Европа, која и самата потекнува од овде, како Европа која и самата беше жртва на митови до неодамна.

Впрочем, Република Македонија одговарајќи европски на сите предизвици од мирното отцепување од Југославија до денес, одговараше и на позивот на нејзината егзистенцијална суштина како држава да биде залог на мирот на овој не секогаш мирен регион.

Во исто време НАТО алијансата и Европската унија, многу транспарентно ја водат политиката на отворени врати. Како што е познато, на Самитот на НАТО во Букурешт се очекува Македонија, Хрватска и Албанија да добијат покана за членство во НАТО.

Дозволете, овде да потсетам на далечната 1949 година кога е формиран НАТО - пактот, на самиот почеток на Студената војна, НАТО одигра историска улога, спасувајќи ја западната цивилизација на Шекспир, на Декарт, на Гете од варварските наезди на комунизмот!

Длабоко верувам дека со поканата за членство на Македонија, Хрватска и Албанија, НАТО алијансата уште еднаш ќе ја потврди својата историска улога и ќе обезбеди траен мир во регионот. Ова е дотолку поважно доколку е важна ситуацијата на Косово кое се уште не се граничи со ниту една членка на НАТО.

НАТО алијансата не е само воено-одбранбен сојуз, туку има исто толку важна цивилна димензија сфатена во најширока смисла на зборот.

Од неодамна, на посреден начин НАТО е поставен пред една дилема како резултат на билатералниот проблем што го има само една единствена негова членка. Убеден сум дека ќе се реши според најважните вредности на нашата цивилизација: правдата, вистината и солидарноста. За да се постигне тоа потребен е само еден услов - ако едната страна во спорот е ирационална, другата треба да биде рационална.

Н.Е. Г-дин Никола Груевски,
Претседател на Владата на Република Македонија

Процесот на проширување на алијансата мора да продолжи со упатување покани во Букурешт до трите земји - Македонија, Албанија и Хрватска. Со тоа, а во пресрет на 60-годишнината на алијансата во 2009 година ќе се круниса принципот на алијансата за прием на земјите кои го сакаат членството во НАТО и кои ги исполнуваат Евро-Атлантските критериуми и стандарди.

Обидите за вметнување нови и досега не применети критериуми како услови за членство, не смеат да бидат применети во однос на било која земја. За жал, Македонија во овој историски момент за регионот, и покрај позитивните оценки на алијансата за постигнатиот прогрес се соочува со обид на една земја членка на НАТО, да биде спречена во остварување на своето членство во алијансата, истовремено спречувајќи ја на тој начин и алијансата да ги оствари своите приоритети во регионот. Се наметнува услов кој во својата суштина третира прашање што е надвор од надлежноста на алијансата, и кое не кореспондира со напорите на алијансата за што поскоро постигнување на целосна безбедност во регионот. Искрено се надеваме дека алијансата ќе опстои на своите принципи и ќе го спроведе она што е нејзина главна цел и долгогодишна инвестиција, односно проширување на зоната на безбедноста во регионот.

Современите закани го поставуваат како приоритет натамошниот развој на индивидуалните и заедничките капацитети во борбата против тероризмот, пролиферацијата на оружјата за масовно уништување, компјутерскиот криминал и загрозување на информатичките системи и технологии. Затоа и развојот во рамките на разновидните партнерства

е аспектот кој е поврзан со сите споменати прашања кои не чекаат во Букурешт, но и потоа.

Република Македонија во континуитет значајно придонесува за развој и унапредување на сите овие прашања од агендата на алијансата и работејќи на остварувањето на својата главна стратешка цел, на Самитот во Букурешт во април 2008 година да добиеме покана за членство во алијансата, интензивно ги спроведуваме севкупните национални реформи и најголемиот дел од препораките за членство во НАТО веќе ги исполнивме.

На политички план**,** покажавме дека знаеме да работиме заеднички, градејќи консензус за важните прашања. Овој процес не е едноставен, но е секако неопходен. Сето тоа во секојдневниот живот резултира во постојано унапредување на меѓуетничкиот соживот, што позитивно е рефлектирано и потврдено и во анкетите на релевантни меѓународни организации.

Република Македонија, како лојален и кредибилен партнер на алијансата, веќе 17 години работи на остварување на својата цврста определба да стане членка на алијансата. Денеска таквата можност како реалност временски е оддалечена само неколку недели. Вниманието на целокупната јавност во Република Македонија, која во повеќе од 90% го поддржува членството на својата земја во НАТО, е насочено токму кон очекувањата од Самитот на алијансата во Букурешт.

Искрено верувам и очекувам дека на претстојниот Самит на НАТО во Букурешт, сите ние ќе имаме заедничка причина за прослава, прослава по повод добивањето на поканите за Македонија, Албанија и Хрватска за членство во алијансата. Тоа ќе биде успех на нашите држави, успех за регионот и успех за алијансата.

Н.Е. Г-дин Алан Брајан Бергранд,
Амбасадор на Република Словенија во Република Македонија – контакт амбасада на НАТО

Убеден сум дека Конференцијата ќе биде одличен придонес кон вашите подготовки пред претстојниот самит на НАТО во Букурешт.

Словенија смета дека овој Самит ќе покаже дека алијансата има волја и е способна да донесе консензус меѓу своите земји членки за прием на нови членови. Словенија смета и очекува од Самитот во Букурешт дека ќе се случи проширувањето што ќе биде историски чин за целата група Албанија, Хрватска и Македонија. Веруваме дека овој чин ќе има позитивно влијание врз регионот, бидејќи ќе донесе стабилност, безбедност за соседните држави и ќе биде мотивација за другите сегменти

на општеството, што мора да ги имплементираат евроатлантските стандарди.

Словенија целосно ја поддржува соработката на Босна и Херцеговина и Црна Гора во рамките на Партнерството за мир и во исто време ја изразуваме својата подготвеност да им помогнеме на патот кон членството во НАТО. Истовремено подготвени сме да ја прифатиме и Србија како партнер и да и помогнеме на патот кон членството во НАТО.

Дозволете ми, да ја изразам и својата благодарност кон Македонија за нејзината улога во стабилизирањето на регионот. Македонија покажа дека таа е сигурен партнер на алијансата и дека активно учествува во сите нејзини регионални иницијативи.

Н.Е. Г-дин Зоран Јолевски,
Почесен претседател на Институтот за економски стратегии и меѓународни односи ОХРИД и Амбасадор на Република Македонија во САД

Како и во сите демократски општества, политичките партии во Македонија ја следат волјата на граѓаните кои континуирано ја поддржуваат интеграцијата на Македонија во евроатлантските структури. Невладиниот сектор, каде што припаѓа Институтот за економски стратегии и меѓународни односи ОХРИД, е убеден во важноста на пристапувањето на Македонија, Албанија и Хрватска. Во рамките на НАТО тие можат да одиграат суштинска улога и можат да имаат витална улога во обезбедувањето на мирот и стабилноста во нашиот регион. Поканата во Букурешт држејќи ги вратите отворени за евроталанска интеграција и за останатите земји од Југоисточна Европа ќе отвори ново поглавје во историјата на регионот, поглавје на мир, стабилност, демократија, просперитет, пазарна економија и владеење на правото. Причината за ова е едноставна -демократиите бараат мир, неконфронтација во разрешувањето на домашните и регионалните проблеми. Затоа граѓаните од регионот обезбедуваат целосна поддршка на парламентарците и Владите во реформските напори на патот кон приклучување во НАТО. Сведоштвото за колективните успеси на Македонија, Албанија и Хрватска се покажа

и минатата година на Октомврискиот состанок во Рекјавик, Исланд, каде претставниците на меѓународните Парламенти од 26 НАТО земји членки ја поддржаа резолуцијата за влез на А-3 земјите.

Дозволете ми да му оддадам почит на починатиот Претседател Борис Трајковски, како Генерален секретар на неговиот кабинет имав можност да сведочам за неговиот интузијазам да ја внесе Република Македонија во НАТО фамилијата.

И за крај, ние сме подготвени и можеме да ги превземеме одговорностите кои ги наметнува НАТО членството. Не постои ниту едно прашање кое може да не спречи. Македонија, Хрватска и Албанија се одлучни и истрајни во однос на гаранцијата и заштитата на основните НАТО принципи.

Г-дин Антонио Милошоски,
Министер за надворешни работи на Република Македонија

Сметам и уверен сум дека членството на Хрватска, Албанија и Македонија во НАТО алијансата ќе биде додадена вредност на безбедносната архитектура на НАТО во Југоисточна Европа и ќе значи зголемен капацитет на сите овие земји како демократии, како пазарни економии и како проширена зона на мир и безбедност.

Проширувањето на НАТО со овие три земји кандидати за прв пат во историјата на НАТО ќе ја одбележи културната разноликост на Балканот, а во исто време ќе ја одбележи и неговата обединетост кон заедничката цел.

Во исто време дозволете ми да подвлечам дека е многу полесно за една Влада да работи на реформите кои се неопходни за членство во НАТО и на нивно исполнување кога зад себе ја има волјата на граѓаните.

Во Република Македонија постојано во еден подолг временски период аспирациите за членство во НАТО не се само политички консензус, туку се национален и социјален консензус кој ги преминува границите на етничка, политичка, или религиозна припадност.

Проширувањето на НАТО во Букурешт со трите земји кандидати ќе значи зголемување на капацитетот за подобро менаџирање на имплементацијата на планот за стабилно Косово и за просперитет на Србија како дел од евроатланските процеси во регионот. Тоа ќе значи дополнителен мотив и охрабрување за земјите членки од Партнерството за мир, Црна Гора, Босна и Херцеговина, но во секој случај очекуваме тоа да значи дополнително охрабрување и за Белград, да вложуваат двојни напори во нивните реформи со цел да го постигнат успехот кон кој ние веќе наближуваме.

Тоа ќе значи дека целиот регион на Југоисточна Европа ќе го затвори поглавјето на демократска транзиција и ќе влезе во едно ново поглавје кое ќе значи демократска интеграција во евроатлантските структури.

Она што во Македонија се цени како нешто кое не е дел од НАТО критериумите и кое може во заложништво да ги стави нашите заеднички регионални интереси и интересите на НАТО во регионот е нашиот однос меѓу Грција и Македонија и отвореното прашање кое има билатерална рамка и кое за жал ја става Атина во дилема дали да одбере меѓу интересите на НАТО во регионот, или своите внатрешно политички случувања и прашања.

Позицијата на Република Македонија е дека имаме намера и сме подготвени да продолжи нашето пријателство со Грција, да се создаде нашиот сојуз со НАТО, а притоа да се заштитат македонските национални интереси и достоинство.

I ТЕМА НА ДИСКУСИЈА

“НАТО - Букурешт и потоа”: НАТО во новиот глобален безбедносен амбиент (борбата против тероризмот); трансформацијата и предизвиците за НАТО; мисиите предводени од НАТО; меѓународната солидарност и партнерство; улогата на НАТО во зајакнувањето на трансатлантската врска и како промотор на стабилноста во евроатлантската зона

Г-дин Боб Симонс,
Заменик на помошникот на генералниот секретар на НАТО за безбедносна соработка и партнерство

За алијансата во целина најглавна работа се операциите и ќе зборувам за двете главни мировни операции, тоа се Авганистан и Косово.

Ефектите на оваа мировна операција се дека талибанците и Ал Каеда не се толку активни како што беа во минатото. Тоа е улогата на НАТО. Ние во овој момент се соочуваме со предизвикот да и помогнеме на државата да се развие, односно да ги исполнува потребите на државата, да ги зајакне своите граници и да го спречи извозот на тероризмот.

Нашата операција во Косово ќе биде во рамките на нашите реални вредности. Мислиме дека ќе направиме подобра работа доколку ја обезбедиме безбедноста на Косово, некои од државите и покрај тоа што не се членки на НАТО, како Македонија, навистина даваат извонреден придонес на сите операции на НАТО.

Втората главна тема ќе биде проширувањето. Важно е НАТО да ги отвори вратите за сите држави коишто сакаат да се приклучат на оваа

алијанса, а мислам дека тоа ќе биде покажано и за Македонија, Хрватска и Албанија и ако работите на исполнување на условите и тоа ќе биде можно.

Мислам дека е многу важно да се каже дека процесот ќе продолжи. Ова е политичка дискусија и она што е важно е дека мора да се истера процесот до крај, вратите треба да бидат отворени за сите држави. Ниедна држава не смее да има вето и да се спречи во приклучување на НАТО алијансата.

Една од главните работи е трансформацијата. Второ, безбедност, енергетската безбедност, односно заштита на енергетските ресурси, спречување на производството на оружје, градењето на одбраната, компјутерскиот тероризам.

За прв пат на еден НАТО самит ќе присуствува претседателот Путин, и тоа на Самитот на НАТО во Букурешт, бидејќи не е тајна дека имаме висок степен на несогласување околу некои прашања особено од одбранбена природа, за она што зборував претходно по прашањето на Косово и сите овие предизвици се прашања околу кои мора да ја продолжиме нашата политичка дебата за да видиме на кој начин можеме да најдеме меѓусебно разбирање.

Има две партнерства кои се суштински за алијансата, тоа е продолжување на мировните мисии и заедно работење со Обединетите нации, и признавање на партнерството со Обединетите нации. Нашето партнерство во однос на Косово е доста значајно. Има проблеми од политичка природа во оваа соработка, меѓутоа се повеќе се развива дијалогот и со Советот и со Комисијата за да спроведеме проекти од заеднички интерес, а со нашите партнери да ги споделиме успесите во ширењето на безбедноста и сигурноста и во Европа и надвор од Европа и во 21век.

Г-дин Јан Бжежински,
Поранешен Заменик помошник секретар за одбрана на САД
за НАТО и Европска политика

Суштинското прашање за НАТО по Букурешт е предизвикот НАТО да ја дефинира својата улога во еден глобален ред кој се повеќе се менува и да се обезбеди консензусот, фокусот и способностите неопходни за спроведување на таквата улога и невиден проток на информации кои ги шират границите на демократијата. Глобализацијата, исто така, резултираше и со некои понеповолни ефекти како што се климатските промени, огромниот раст на населението и пролиферацијата на разни технологии за вооружување на асиметрични закани.

Едно од тие прашања е односот меѓу глобализацијата и регионалните состојби. Ова е свет во којшто глобализацијата е реалност и таа ви е врз агендите на сите инволвирани страни. Државите имаат национални

интереси коишто всушност се дефинираат под влијание на регионалните контексти. Значи, за да бидат проширувањето и развојот на капацитетите максимално делотворни, атлантската заедница треба да се насочи кон Европа целосна и безбедна, а не на Европа која е поделена, која е хендикепирана да влијае врз светските настани и да одговори на предизвиците надвор од северноатлантската област. Според мене Албанија, Хрватска и Македонија ги исполнуваат критериумите и треба да добијат покана за членство во НАТО. Тие се однесуваат како дефакто сојузници и дејствуваат во име на интересите на НАТО алијансата. Заедно со европските сили дејствуваат во Авганистан, Босна и на други места.

Самиот факт што сме тука во Македонија е знак за македонската подготвеност. НАТО има целосна доверба во војниците од македонската армија, тоа кажува многу за подготвеноста за членство во НАТО. Проширувањето со овие три земји ќе значи забрзување на реформите и проширување на мирот и безбедноста на Балканот и ќе донесе големи ефекти за Европа воопшто.

Бидејќи НАТО се повеќе дејствува глобално, глобалните партнери надвор од евроатлантската област се од суштинска важност. Затоа, потребни се ресурси и разбирање на географските, историските разлики за да се изведат безбедно сите тие операции.

Но за воените операции не е потребна само воена поддршка, туку потребна е и обука во областа на полицијата, судството итн. кое мора да биде дел од препознатливиот знак на НАТО. Демократиите од Северна Америка и Европа си се потребни едни на други повеќе од кога и да е и ако се поремети тој баланс ќе има негативни последици.

Г-дин Мурат Мерџан,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Турција

Според некои критики ситуацијата во Авганистан е стабилна, но се влошува. Локалните власти ослабуваат, ја губат контролата особено на поголемиот дел од територијата на Авганистан. Би сакал да ми кажете како ја гледате иднината на НАТО ако НАТО операциите не успеат во Авганистан и што треба НАТО да направи за да го спречи можниот неуспех?

Што се однесува на придонесот на Русија, јас некако не се согласувам со вас, само поради историските врски меѓу рускиот и авганистанскиот народ. Мислам дека ангажирањето на било каков вид на трупи ќе се гледа позитивно од страна на Авганистанците. Имате поддршка за процесот на проширување, особено Македонија.

Г-дин Боб Симонс,
Заменик на помошникот на генералниот секретар на НАТО за безбедносна соработка и партнерство

Во Авганистан повеќе станува збор за тероризам отколку за фронтални напади, НАТО победува над Талибанците, кои веќе ја губат можноста за поголеми ангажмани. Меѓутоа, сега тие се свртија кон терористички акции што е проблем не само на НАТО, туку и проблем на секоја држава што учествува таму. Друга работа е стабилноста на властите. Мислам дека создадовме демократија којашто веќе функционира. Што се однесува на Русија, јас не сугерирам дека Русија треба да испрати трупи на теренот, меѓутоа во нашата програма за Авганистан и за централно азиските држави мислам дека тие ќе помогнат во проблемот со трговијата на наркотици. Мислам дека Авганистан многу поефикасно ќе прифати доколку се овозможи транспорт преку територијата на Русија и доколку Русија може да ги ангажира своите трупи директно на теренот, сметам дека токму тие се областите каде што треба да гледаме на соработка меѓу Русија и Авганистан. Не само Русија да испрати трупи во Авганистан, туку да обезбеди премин за сите други сили да дојдат до Авганистан, особено за да се спречи трговијата со наркотици како што веќе напоменав.

Г-ѓа Лилјана Поповска,
Член на Комисијата за надворешни работи на Собранието на Република Македонија

Македонија не е голема земја, но е голем сојузник и партнер на кој може да се смета, 4% од нашите воени сили учествуваат во мисии, имаме огромен консензус како ретко во која земја дека Македонија чувствува одговорност и посветеност на нашите мировници во мисиите на НАТО. Токму затоа покажаа голема храброст и се високо одликувани. Ние сме многу горди на тоа. Освен сето ова, Македонија покажува доследност во нашата определба. Треба да знаеме дека дури и по трагедијата со хелихоптерот кој се враќаше од мисијата во Босна, кога загинаа 11 наши мировници ние опстоивме и понатаму со испраќање нови трупи во таа мисија. Значи ние не сме тука за еднаш, ние сме тука за да останеме и да продолжиме заедно со вас да се бориме за светската демократија, мир и поредок. Трагедијата болеше, но обврската не водеше напред.

Македонија и сега е дел од НАТО, таа е дел од трупите и ги положи сите испити, токму затоа Македонија заслужува да биде и официјален дел од НАТО и очекуваме ваша поддршка на самитот во Букурешт. Тоа впрочем го заслужувавме според наше мислење уште во 2006 година, но некако бевме прескокнати можеби поради регионално политички причини.

Значи, доколку судиме според правдата, според заслугите и според потребите на регионот за мир и стабилност, Македонија треба да добие поката за НАТО и да не се дозволи да биде колатерална штета на регионот. И ако ми дозволите, повторно поврзано со меѓународната солидарност и партнерство, би сакала да го споделам со вас мојот став и ставот на голем дел од нашите граѓани. Очекуваме дека меѓународната заедница ќе држи до своите принципи и ставови и нема да прифати уцени со критериуми за НАТО коишто се надвор од тој поредок. Дозволете ми да кажам дека ирационалното барање во врска со името многу не боли и многу не повредува. Македонија нема друг идентитет освен македонскиот. Доколку нашите соседи Грци ги болело толку многу за името, зошто не се нарекле Македонија, туку се нарекле Грција.

Освен тоа, дури во 1988 година Северна Грција беше преименувана во регион Македонија. Тоа е нешто што можеби многумина не го знаат, но тоа е дел од добрата тактика на нашите јужни соседи. Ние друг идентитет немаме и сакаме во НАТО да влеземе како држава, а тоа не подразбира само територија туку подразбира и идентитет и име.

Г-дин Павле Трајанов,
Член на Комисијата за одбрана и безбедност на Собранието на Република Македонија

Добро е воведните излагачи да дадат куса оцена за состојбите на Балканот и како тие ќе се развиваат, бидејќи до неодамна се зборуваше дека Балканот е веќе стабилен, мирен, но последните неколку дена веќе се зборува дека е можно на Балканот повторно да ескалираат состојбите.

Моето прашање е дали е подготвен НАТО да партиципира и евентуалните кризни жаришта или екстремните случувања на време да ги превентира, особено што веќе има најави, пред се, од страна на Србија за политички мерки, најави за економски ембарга, но исто така, никој не е сигурен дека може до крај екстремните структури да се контролираат на Балканот за да не започне циклус на дестабилизација на Балканот.

Г-дин Јан Бжежински,
Поранешен Заменик помошник секретар за одбрана на САД за НАТО и Европска политика

За визијата за Балканот. Според мене Балканот е сосема интегриран во Европа и не гледам дека е различен од другиот дел на Европа. Мислам дека трансатлантската алијанса придонесува многу овој дел од Европа да биде вклучен и во трансатланските структури. НАТО веќе два

пати бил во овој регион со цел да донесе мир и демократија и стабилност во овој дел од светот и навистина е важен партнер за балканскиот регион. Дури, Европската унија и НАТО за прв пат соработуваа овде на овој регион, и сметам дека тоа беше многу добар знак. Партнерството за мир во којшто учествуваат Босна и Херцеговина и Црна Гора и Србија се знак дека сите се заинтересирани за стабилност во регионот.

Г-дин Антонио Милошоски,
Министер за надворешни работи на Република Македонија

Стабилен процес на менаџирање на состојбата во Косово поврзана со конечниот статус, чекор напред за Република Србија во нејзините демократски процеси и приблужување кон Европската унија, приближување на земјите од Партнерството за мир како Босна и Црна Гора кон земјите кандидати за членство во НАТО и утрешни членки на НАТО, започнување на преговори за членство на Македонија во Европската унија, неколку чекори напред и нови поглавја за Република Хрватска во нивниот процес на преговарање со Европската унија, членство на Албанија во НАТО и напредок во процесот за евроинтеграција, и сето тоа би преставувало една успешна година. Треба да го вклучиме и проектот за визна либерализација за Македонија и за целиот регион. Тоа е најдоброто можно сценарио кое може да му се случи на овој регион и да го доведе во една позиција своето време, енергија, капацитети, политика и поддршка од граѓаните. Не смееме да потцениме дека во регионов се уште има екстремисти. Најлошата порака која тие можат да ја добијат е покана за три земји кандидати за членство на Самитот на НАТО во Букурешт, а најдобрата порака која сите демократи во регионот со задоволство ќе ја прифатат и ќе бидат мотивирани да работат уште посилно.

II ТЕМА НА ДИСКУСИЈА

„Улогата на НАТО во безбедноста на Југоисточна Европа и пошироко“ - Поглед на безбедносните димензии кои секоја од земјите аспиранти може да ги преземе за да придонесе за стабилноста во регионот, истовремено проширувајќи го и поддржувајќи ги демократските процеси во регионот; Проширување на Јадранската група и менторство за други земји од регионот на нивниот пат кон Партнерството за мир и евентуално членство во НАТО

Г-дин Илијаз Халими,
Заменик на министерот за одбрана на Република Македонија

Република Македонија изминатата година постигна значаен напредок и заврши многу значајно поглавје од одбранбените реформи, и воедно денес се наоѓаме пред самитот на НАТО каде очекуваме да добиеме покана за членство.

На крајот од 2007 година, според заклучоците од стратегискиот одбранбен преглед 2004, успешно заврши циклусот на трансформацијата на Армијата на Република Македонија.

Армијата на Република Македонија е професионална војска со значајно поголеми способности, распоредливи капацитети за придонес во меѓународни операции, мобилност и ефикасност.

Придонесот со трупи во меѓународните операции претставува највидлив резултат од одбранбените реформи. Во моментов Македонија придонесува со околу 250 воен персонал во четири меѓународни опера-

ции во странство и поддршка на КФОР од дома. Со ова, Македонија го исполни планираниот придонес од околу 250 лица, каде истиот планираме да го одржиме и во текот на 2008 година со намера за постепено зголемување, паралелно со зголемувањето на способностите.

Иднината на целиот регион е во неговата интеграција во НАТО и Европската унија. Нема алтернатива на политиката на добрососедството. Билатерална и мултилатерална соработка, разбирање, доверба и придонес кон евроатлантската безбедност и стабилност. Безбедноста и просперитетот на една земја зависи од безбедноста и просперитетот на соседите, Европа и меѓународната стабилност.

И покрај подобрувањето на безбедноста, демократскиот и економскиот развој, балканските земји вклучително и Македонија се соочуваат со слични безбедносни закани како и Европа во целина. Најсилни закани по националната безбедност се меѓународниот тероризам, користењето на територијата на Македонија за пролиферација на оружје за масовно уништување, трговија со луѓе, организиран и компјутерски криминал и корупција. Шверцот со дрога, трговијата со луѓе и присуството на големи количини на нелегално мало и лесно оружје на Балканот претставуваат сериозни закани за регионалната стабилност и безбедност. Нашиот интерес е стабилност и безбедност внатре во земјата, но и стабилно опкружување, односно демократски развој на соседните земји и земјите во регионот.

НАТО сега ја има можноста да го внесе регионот во 21 век. Пред 11 години регионот беше жариште на насилство а НАТО помогна да се донесе мирот и стабилноста на регионот. Денес НАТО ја има можноста да ја игра улогата на затворање на вратата на насилството на Балканот. Најдобар показател на успешната регионалната соработка и Јадранската повелба или А-3. Зад нас остана една многу значајна година. Но, искрено се надеваме дека влеговме во историска година за Македонија, година која ќе биде одбележана со покана за членство на Самитот во Букурешт.

Г-дин Станислав Видовиќ,
Раководител на Сектор за безбедностна политика, Министерство за надворешни работи на Република Словенија

Очекувањата на Македонија и другите две земји кандидати се големи затоа што многу е направено и многу енергија е инвестирана во овој процес на подготовки. Кога НАТО за прв пат се инволвира во безбедноста на Балканот, стана јасно дека кредибилитетот на НАТО е во прашање. Еден од главните генератори на овој успех е регионалната соработка, која е и важна димензија на позитивен придонес кон евроатлантската безбедност.

Исто така, важен елемент е духот на солидарноста кој што е во темелите на алијансата, споделувајќи ги своите искуства со земјите од Партнерството за мир.

Не е возможно да се формулираат критериуми коишто се толку прецизни што ќе можат да ги земат предвид сите специфични карактеристики во смисла на историски развој, културни разлики итн. на секоја од индивидуалните земји кандидатки. Затоа критериумите мораат да се мерат во оваа воопштена смисла.

Проширувањето е важен дел за решавањето на регионалната безбедносна клима и земајќи ги предвид влијанијата на регионалните настани тие ќе бидат надминати, меѓу другото и со упатување на покана за членство на овие три земји кандидати. Очекуваме јасна порака од Самитот во Букурешт дека проширувањето не е легенда туку е приказна без крај.

Г-дин Крешимир Ќосиќ,
Член на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Република Хрватска

Способност за трансформација на овие земји да произведат поголема безбедност и стабилност во регионот е од огромно значење. Тоа е потенцијалот на овие три земји од Јадранската повелба, како и учествувањето во мисии како што е ИСАФ.

Ние сме дел од Југоисточна Европа која што е оптоварена со нелегална трговија на дроги, оружје, мало, лесно вооружување итн. Значи, дефинирањето на вистинската мисија или задача како давање дополнителна вредност од страна на Јадранската повелба кон НАТО е многу важно.

Г-ѓа Илинка Митрева,
Член на Комисијата за надворешни работи на Собранието на Република Македонија

Министерот за надворешни работи на Словенија, господинот Рупел, којшто исто така претседава со Европската унија, неодамна во Скопје ни упати повеќе значајни пораки. Една од тие пораки беше врзана со крупен проблем што една наша соседна земја го има со уставното име Република Македонија. Упатувајќи ја пораката дека Македонија и Грција овој проблем треба да го решат до Самитот на НАТО.

Јас би сакала учесниците на оваа Конференција да ги потсетам на еден легален акт, Времена спогодба, кој што упатува на тоа дека двете земји треба да разговараат додека не се најде соодветно решение.

Еден член од оваа Спогодба вели дека Грција не смее да го попре-

чува, не смее да прави пречки за меѓународното интегрирање на Република Македонија се додека овој проблем не биде решен, меѓутоа пораките што доаѓаат од земјите членки на НАТО, од земјите членки на Европската унија, вклучувајќи го и претседавачот на Европската унија укажуваат на фактот дека за Македонија оддеднаш се создава еден нов политички критериум којшто е невиден во досегашната историја на НАТО, прашањето со името кое за нас е прашање од фундаментално значење, прашање врзано за идентитетот на земјата. Значи, доколку една земја членка на НАТО постави вето за приемот на Република Македонија во алијансата се отвораат три прашања.

Прво, не ли е тоа надворешна политика заснована врз негативитет на една земја членка на НАТО.

Второ, не ли се доведува во прашање еден договор кој што е склучен под закрила на Обединетите нации, времената спогодба и

Трето, не ли се доведуваат во прашање фундаменталните вредности и принципи врз кои што е заснована алијансата, прашањето на слобода, демократија и солидарност.

Македонија, беше речено во повеќе наврати, дефакто дејствува како земја на алијансата не само заради одличната соработка со повеќе последователни мисии на НАТО во Македонија, не само како земја којашто одлично соработува со КФОР, не само како земја која што има свои мисии во ризични подрачја каде што темелно и заеднички со земјите членки на НАТО го браниме светскиот мир, туку затоа што Македонија својот консензус за членство во НАТО го базира врз политичка, етничка и социјална согласност. Јас не верувам дека во било која од земјите аспиранти досега или во иднина за членство во НАТО ќе се оствари таков висок процент на поддршка за членство во една политичко воена организација.

И бидејќи НАТО е политичко воена организација јас тука поставувам политичко прашање до нашиот ценет гостин од Словенија.

Дали алијансата ќе воведе нови политички критериуми за прием на една земја во членство во оваа исклучително значајна стратешка организација?

Г-дин Станислав Видовиќ,

Раководител на Сектор за безбедностна политика, Министерство за надворешни работи на Република Словенија

Речиси е невозможно да се постави ваков комплет на критериуми и реков дека валидноста на критериумите може да се вреднуваат само според нивната општост. Но, знаете алијансата се гради на консензус и ако не можеме да постигнеме консензус околу одредена одлука или одредена ситуација, тогаш одлуките не се донесуваат.

Јас реков дека Словенија верува, дека сите три држави треба да бидат поканети на самитот во Букурешт. И, верувајте дека Словенија се води исто така од билатералните комуникации, но исто така и НАТО. Со ова, јас всушност ви одговарам околу тоа која е нашата позиција.

Г-дин Фред Де Граф,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Кралството Холандија

Господине претседавач, кога ќе се суди за надворешната политика на нашите сопствени Влади особено што се однесува до меѓународните преговори, за нас парламентарците правилото на фер плеј е многу важно. Тоа значи дека не можете да ги менувате правилата во текот на играта. Според нашето мислење, 26-те земји членки на алијансата треба врз основа на претходно договорените критериуми да им понудат покана за членство во алијансата на трите земји, Македонија, Хрватска и Албанија.

Г-дин Мурат Меџан,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Турција

Прво, јас сосема ве разбирам од гледна точка на Турција, за која, исто така, Европската унија применува двојни стандарди во изминатите години кога почнавме со преговорите со Европската унија одредени земји членки сакаа да ги изменат правилата на играта во текот на процесот од самиот почеток. Поради сето тоа, јас сосема разбирам колку е тешко македонците да ги сфатат овие двојни стандарди, нефер третман од страна на земјите членки на НАТО, но ова не може да ни послужи како оправдување. Ние треба да ја поддржиме не само Македонија, туку и да извршиме притисок врз земјите кои што го попречуваат членството на Македонија. Тоа е излезот. Ако само се жалиме за двојните стандарди треба нешто и да направиме за тоа, двојни стандарди не постојат само во однос на Македонија, туку и во однос на мојата земја.

Според мене еден од несигурните региони во светот е Југоисточна Европа, Балканот. Средството во НАТО е големо средство, голем капитал при решавањето на проблемите и при обезбедувањето на безбедноста во регионот, но не сметам дека тоа е доволно. Има многу етнички, верски, јазични поделби во регион и претставува потенцијална кризна област. Токму затоа, го поттикнувам раководството на НАТО, генералниот секретар на НАТО, да се справат со овие прашања во рамките на понудената безбед-

ност. Ова ме потсетува дека сите земји во регионот мора да се посветат на визијата за Европската унија. Ќе им помогне побрзо да се трансформираат во смисла на нивната социјална кохезија, на индивидуално, национално ниво и во рамките на Европската унија. Ако сакаме навистина Македонија да стане земја членка на НАТО тогаш треба да извршиме силен притисок врз земјите кои го попречуваат тоа.

Г-дин Владимир Ѓорчев,
Претседател на Комисијата за одбрана и безбедност на Собранието на Република Македонија

Живееме во свет кој се соочува со нови предизвици, но кој нуди и нови можности. Колективната безбедност и одбранбената политика има потенцијал да даде голем придонес во справувањето со заканите и да се даде поттик да се зголемат можностите. Активните безбедносни и одбранбени политики во Југоисточна Европа можат да извршат влијание на регионално и глобално ниво. Со тоа може да се создаде ефикасен мултилатерален систем којшто ќе доведе до правичен, посигурен, пообединет свет.

III ТЕМА НА ДИСКУСИЈА

„Научени лекции- на прагот на НАТО, успешни последни чекори“

“Завршните аргументи” кои земјите од Балтикот, Вишеград/Романија/Бугарија, Словенија ги користеа во последните неколку месеци пред Самитот на НАТО на кој беа примени во НАТО; Какви чекори презедоа пратениците - колективно и индивидуално? Како реагираа на проблемите во тој период?

Г-дин Јан Бжежински,
Поранешен Заменик помошник секретар за одбрана на САД за НАТО и Европска политика

За Брус Џексон, основач и претседател на проектот Транснационални демократии, некои велат дека тоа е најголемиот застапувач на проширувањето на НАТО на Југоисточна Европа, знам дека тоа не е точно затоа што ако почнеме од амбасадорот Хил тој е онаа иницијална каписла, водач. Тој навистина имаше големо влијание врз вкупната политика на последните рунди на проширување.

Г-дин Брус Џексон,
Основач и претседател на Проектот за транснационални демократии

До каде сме во изнесувањето на извршните аргументи? Јас не сметам дека сме во последните пет минути во играта, а од натпреварот ние сме на полувремето. Очигледно претседателот Буш одлучи, донесе

одлука да се продолжи со зачленувањето на овие три земји кандидати. Тука е и сослушувањето на 11 март во Конгресот, каде што ќе се разгледува оваа одлука, тука е и одлуката која треба да се донесе во април и процесот на ратификација која што трае 24 месеци. Формалната покана нема да се упати се додека не се ратификува договорот за сите земји членки, а потоа треба да се депонираат инструментите за пристапување во Вашингтон, каде што е сместен депозитарот. Значи мора да се игра внимателно во следните 24 месеца.

Според мене има три различни нивоа на аргументирање коишто се меѓусебно поврзани.

Прво, тука е општиот аргумент во корист на земјите членки на Јадранската повелба, но во суштина овие аргументи сугерираат дека тука е македонскиот придонес во европскиот контекст. Зборуваме на поставување на темелите на балканскиот мир, значи за 15 години на заеднички напори на Европската унија и Америка по распаѓањето на поранешна Југославија. И тука е независноста на Косово, која исто така има улога во упатувањето покани. Ова е сето поврзано и со клучната улога која што Европската унија треба да ја има во Југоисточна Европа. Ако не се упати покана на овие три земји кандидати тогаш ќе се усложни процесот и со Украина, се усложнуваат и глобалните мисии на НАТО. Тоа е аргумент кој најглавно се изнесува во меѓународните граѓански заедници.

Вториот технички аргумент го нуди Владата на Република Македонија, која постојано се повторува, ние се квалификуваме, ние ги имаме исполнето условите и се фокусира врз објективните критериуми. Што се случило во деветте години на Акциониот план за членство? За тоа се пишува на околу 3000 страници и значи одново и одново се повторува што се направило во спроведувањето на Охридскиот договор и потоа се изнесува придонесот на Македонија кон коалицијата. Затоа што, првото прашање што ќе го постави американскиот Сенат, е, дали ги исполнувате условите. Во текот на годините Македонија навистина се квалификува, односно ги исполнила условите. Не им кажувате на луѓето зошто да гласаат за вас, туку изнесете едноставно факти, не им давајте, не им сугерирајте заклучок. Самите заклучоци ќе бидат дадени од разни политички фигури, Генералниот секретар на НАТО итн. Третиот аргумент кој што е од критична важност е придонесот на Парламентот. Доколку невладините организации го изнесат општиот аргумент, а македонската Влада ги изнесе техничките аргументи за исполнување на условите, тогаш каква е улогата на Парламентот. Мислам дека Парламентот има политичка улога во три области. Тука се земјите членки на Европската унија и НАТО, коишто ќе поставуваат прашања за политичкиот дијалог меѓу партиите и меѓуетничките заедници како што беше изнесено многу пати. Можеме да тврдиме дека ова е успешно мултиетничко општество и тука ќе биде фокусот. Се работи за прашања на тонот кој постои во комуникацијата меѓу заедниците. Зна-

чи, не се работи за некои конкретни прашања, туку за општата клима, за процесите коишто се одвиваат во општеството. Она што се обидуваат да го направат е да го разгледаат квалитетот на македонското општество и ми се чини дека Парламентот тука има голема ако не и доминантна улога, да изнесе и да потврди што навистина значи македонската демократија. Често се појавуваат историски прашања кои што доминираат со последните фази, во овој случај тоа ќе биде прашањето за името. Значи, проблемот е тука без оглед на различните предлози на Нимиц, се инсистира на заемно прифатливо решение, да се изнајде и мислам дека е можно изнаоѓање на такво решение и е многу блиску. Јас сум сигурен дека Парламентот навистина ги поддржува премиерот и претседателот за да дојдат до изнаоѓање на решенија.

Македонија и останатите земји од Јадранската повелба ќе го преземат овој историски чекор којшто не само на земјата туку и на Европа ќе им овозможат да навлезат во следната историска фаза.

Г-дин Јан Хамачек,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Чешката Република

Мислам дека на врвот на агендата на претстојниот Самит во Букурешт ќе биде проширувањето на алијансата. Чешката Република која што е членка на НАТО од 90-тите години ја подржува политиката на отворени врати на алијанстата, сакаме сите држави од Партнерството за мир да бидат поканети на Самитот во Букурешт. Оваа симболика со проширување со три нови држави ќе биде многу значајна, бидејќи сите три држави се стратешки лоцирани на балканскиот регион и сите имаат различна вероисповест. Но, треба да имаме на ум дека целосната интеграција со НАТО значи почеток на еден долг процес во кој што се воспоставува и ризичната работа на применување на сите НАТО-стандарди и прифаќање на нивните мировни операции. Проширувањето, откако Чешка, Полска и Унгарија беа и официјално поканети имаше 4 рунди на разговори. Разговорите беа фокусирани на политички и економски прашања, на воените реформи, ресурси и безбедносни прашања и сето тоа заврши со потпишување на протоколи. Процесот заврши во декември во1998 година, меѓутоа во март 99-та заврши во Чешка, кога Чешка и формално стана членка на Алијансата. Моравме да имаме преговарачки тимови составени од стручњаци, министерот за надворешни работи, внатрешни работи, министерот за одбрана и министерот за финансии, бидејќи НАТО постави прашања на коишто моравме да одговориме на писмено и да ги предадеме за време на преговорите. Ние, сметавме на времето и тоа се покажа како доста ефикасно, дека треба да соработуваме со другите две држави кои исто

така преговараа, а тоа беа Полска и Унгарија, затоа што ни помогнаа да останеме во контакт и имавме голема корист од размената на искуствата и идеите. Можеби едно од прашањата што беше важно за време на разговорите, а мислам дека ќе биде неизбежна тема за време на дебатите што следат, беше нашиот придонес кон Буџетот на НАТО. Што се однесува до ратификацијата, ние моравме да го ратификуваме нашето членство во НАТО и ќе требаше да се чека, додека сите 16 држави го ратификуваат нашето членство, а потоа да се чека на нашето ратификување, меѓутоа тоа ќе го забавеше целиот процес. Поради тоа ние одлучивме домашната ратификација да биде условена и ние на нашата Влада и дадовме одредена власт, да ја прифати поканата за членство во НАТО со што не допуштивме целиот процес да се одложи, туку се се случи во исто време и во Прага и во Будимпешта и во Варшава. Значи, ние поголемиот дел од работата го направивме однапред наместо да чекаме сите држави да го ратификуваат нашето членство. Значи, се движевме во согласност со другите две членки и го забрзавме процесот.

Има две работи односно искуство кое треба да се сподели. Првото се однесува на човечките ресурси, односно функционирањето на нашата мисија во Брисел и во седиштето на НАТО. Мислам дека е ова многу важно да имате една постојана мисија. За нас исто така, беше многу важно да се создаде една таква мисија, да имаме луѓе кои ќе работат во една таква мисија и тоа е само по себе доста сложен процес кој не дозволува грешки, затоа што тие грешки можат да имаат влијание и врз другите земји аспиранти за членство. Да се направи една таква мисија е доста сложена структура која што има два дела, политички и воен дел, тие два дела мора меѓусебе да соработуваат и да ги решаваат сите прашања заеднички. Ние сметавме дека процесот на ратификација треба да биде интезивен и треба да се искористи за вработување на компетентни луѓе. Тоа беше навистина предизвик, затоа што НАТО веднаш потоа ни понуди пристап до сите негови комитети така што беше тоа една многу сложена работа за нашите вработени во Брисел да можат да присуствуваат на сите состаноци на комитетите. Само како идеја, перманентната мисија на Чешка имаше некаде околу 50 лица.

Првата препорака на која што треба да се фокусирате, а тоа е на регрутирањето на луѓето во тие мисии.

Г-дин Соломом Паси,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламенот на Република Бугарија

Испровоциран од она што го кажа Г-динот Боб Симонс за позитивната тенденција во односите меѓу Кина и НАТО, ќе кажам нешто за две големи држави тоа се Кина, а другата држава е Македонија. Без оглед на тоа

што односите со Кина прогресираат, напредуваат, мислам дека е време да се ревидира нашиот став кон оваа земја и да се подигнат односите на ново ниво. Попрецизно верувам дека е време да почне да се разговара за воспоставување на некој вид на Совет НАТО - Кина. Ќе споменам три различни аргументи коишто сметам се во поддршка на оваа идеја. Во 2004 година се обидувавме да започнеме дијалог со Кина, да ги вклучиме во ОБСЕ, меѓутоа тогаш тоа беше се уште прерано. Моите неодамнешни посети во Кина и овој дел од светот ме уверија дека сега е време одново да се започне со таков дијалог. Ако ја погледнеме картата ќе видиме дека девет од најблиските соседи на Кина се инволвирани во дијалогот на ОБСЕ, да се издвои, да се држи настрана вака голема земја се чини неприродно.

Внимателно ги слушав говорниците и не можам да најдам, да се сетам на нов аргумент во корист на македонското членство во НАТО. Сите аргументи до сега беа изнесени, некои беа и повторени. Една работа која што треба да ја надминеме е овој проблем со името. Спорот со името со Грција постои веќе 17 години. Македонија сепак во овој момент е во една уникатна ситуација да има само еден проблем за решавање. Ова е навистина неповторлива ситуација. Јас се сеќавам кога преговаравме со НАТО за членство, Бугарија никогаш не била во таква привилегирана ситуација да има само еден проблем за решавање. Обично имавме стотици, илјада проблеми, но никогаш само еден проблем.

Во периодот меѓу 1949 година кога беше основан НАТО и денес ние имаме само една уникатна ситуација, проширувањето на НАТО да биде поврзано со едно билателарно прашање, значи сега прв пат се случува проширувањето на НАТО да биде поврзано и условено од едно билатерално прашање. Го слушнав премиерот и многу сум пооптимистичен за иднината на овој процес. Иднината на овој процес во голема мера ќе зависи од медиумите и јавното мислење, затоа што она за што се грижат политичарите е јавното мислење.

На крајот би сакал да дадам една јазична забелешка за оние кои не разбираат македонски или бугарски јазик, ќе го преведам ова: Јадранската група се нарекува на македонски Јадранска група, на бугарски тоа значи Нуклеарна група, мислам дека на НАТО му треба свежа нуклеарна сила со оваа Јадранска група и затоа цврсто сум убеден дека ќе го имаме ова ново гориво, свежо гориво после Букурешкиот самит.

Г-дин Јан Хамачек,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Чешката Република

Што се однесува до Чешка мислам дека има една грешка којашто се случи, и на извесен начин влијаеше врз нашето пристапување. Имаше одлагање од три месеци пред целосно да се вклучиме во алијансата во

март 1999. Причината за тоа беше што Република Чешка не можеше да ги исполни минималните воени барања. Моравме да се справиме со компатибилноста на нашата противвоздушна одбрана, со системот на алијансата. Втората работа што ја пропуштивме или не ја исполнивме соодветно, беше нашата правна рамка за учество на нашата војска, Армија во операции на НАТО, преземани во согласност со членот 5 од Договорот за основање на алијансата. Моравме тоа да го корегираме, беше потребно одредено време и на тоа се должеше тримесечното одлагање.

Три грешки во текот на проширувањето со Чешка, Полска и Унгарија се покажаа доста сериозни.

Едната беше опасноста во Полска од антисемитски изјави, исто така имавме проблем и со дијаспората која можеше и 50 години откако ја имаше напуштено државата сепак да каже некои непристојни изјави. Така што Полска навистина успеа ова да го побие и тоа беше голем успех.

Втората грешка беше американската, а тоа е дека ние дојдовме многу блиску до тоа да помогнеме само на Словенија и Литванија што беше многу прагматички, односно направивме една мала рунда на помош и застанавме и тоа беше катастрофална грешка од наша страна.

И трета грешка што речиси сите ја прават, тоа е тенденцијата да не заборавите да останете великодушни. На пример, ако Бугарија има лош ден ние едноставно ја забораваме, ако утредента Романија има лош ден, ние ја забораваме, значи секогаш треба да останеме заедно во добро и во лошо и тоа е од клучна важност. Македонија во последните девет години остана навистина постојана, освои многу пријатели.

Г-дин Соломом Паси,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Република Бугарија

Мислам дека има две главни грешки кои беа направени во последните два или три круга на проширување.

Првата грешка беше работата со јавното мислење. Всушност ние создадовме многу високи очекувања во јавноста дека после нашето примање во алијансата ќе се случат чуда. Моравме да ги убедиме луѓето дека членството не значи чуда, меѓутоа е потреба. И нашиот најголем проблем не е меѓународниот тероризам, туку јавното мислење. Ако го имаме јавното мислење како наш сојузник тогаш проблемот со меѓународниот тероризам ќе биде многу помал. Втората грешка, можеби не толку голема , колку што е важен детал тоа што ние никогаш не кажуваме колку широко е отворена вратата на НАТО. Ние секогаш велиме дека НАТО има политика на отворени врати, меѓутоа тоа не го кажуваме доволно често. И луѓето не знаат дали вратите се отворени за нив или не. Секогаш кога јавноста не е

оптимистички расположена за членството во НАТО, таа не го поддржува членството. Ако го почувствувате оптимизмот на јавноста, врз тоа треба да ја градите својата поддршка. Мислам дека тоа е многу важно за следниот круг на проширување на НАТО алијансата.

Г-дин Есад Рахиќ,
Член на Комисијата за одбрана и безбедност на Собранието на Република Македонија

Сакам да ве прашам како Бугарин, доколку вие кога ве примаа во НАТО го имавте само тој проблем, како ние што имаме еден единствен проблем со една членка која има замерки на нашето исконско и државно име. Како вие ќе реагиравте? Ви сакал само да додадам дека сум сигурен дека со поддршката што ја имаме, прв пат Македонија има толку искрени и стратешки сојузници, како САД и 99% од земјите од Европската унија, и сметам дека со вашиот одговор ќе ми дадете и поттик како и ние да размислуваме во овие неколку недели до нашиот полн прием за членство во НАТО.

Г-дин Соломом Паси,
Претседател на Комисијата за надворешни работи на Парламентот на Република Бугарија

Бугарија си го сменила името неколку пати, ние сме биле Кнежество Бугарија, Источна Румелија, Царство Бугарија, Народна Република Бугарија и на крај станавме Република Бугарија. Не постоел таков проблем кога преговаравме со НАТО, но во преговорите со Европската унија имаше еден голем проблем кој од бугарска гледна точка, верувајте ми, е точно толку остар колку и од вашата гледна точка во врска со името. Ние требаше да затвориме два атомски реактора. Бугарското општествено мислење има фанатична љубов спрема атомската енергија и со такво расположение на Бугарија и се укажа единствената ситуација во која народот сакаше да влезе во алијансата, а не сакаше да ги затвори атомските електроцентрали. Ве уверувам дека политичката цена која ние ја плативме во Бугарија е максимално возможната цена која едно општество може да ја плати за такво решение. Но, ако треба да ја вратиме лентата назад пак би направил се, но можеби многу побрзо.

Г-дин Станислав Видовиќ,
Раководител на Сектор за безбедностна политика,
Министерство за надворешни работи на
Република Словенија

Словенија и Романија беа кандидати во исто време и многу од земјите членки на алијансата во тоа време беа против членството на Романија и една од сојузничките, Франција рече, ако не ја поканиме Романија нема да ја поканиме и Словенија. Значи, ние бевме заложници на ставот на Франција. Но, тоа не е проблем, најголемата грешка во првата рунда на проширување што не беа поканети одеднаш сите пет земји членки кандидати, тоа ќе отвореше можност да бидеме подарежливи на последната рунда на проширување. Тогаш нема да има постојано проблеми со промена на правилата на сред натпревар, на сред игра и ќе можевме полесно да го прифатима фактот на зачленување на трите земји членки на Јадранската повелба во Букурешт.

Г-дин Крешимир Ќосиќ,
Член на Комисијата за надворешни работи на
Парламентот на Република Хрватска

Во документот со сличен наслов «Извлечени поуки» од конфликтот во поранешна Југославија, една од 12-те вредни поуки се однесува на времени одлуки, вистински одлуки во вистинско време за превентивна политика. Ова може да се илустрира со 600 илјади војници на ООН, трупи на ООН коишто беа распоредени во Македонија и Србија, во овој простор. Значи, ако имам 600 илјади трупи, ако се донесе навремена одлука, вистинска одлука навреме, тоа ќе резултира со помалку ангажирани војници, а ако се задоцни со одлуката тогаш ќе треба поголемо воено присуство. Ова е една од поуките од конфликтите од поранешна Југославија. Вистинска одлука во вистинско време. Што е мојата поента? Одлуката во Букурешт да се упати покана на земјите од Јадранската повелба да се приклучат кон НАТО, секако ќе биде вистинска одлука во вистинско време особено во контекстот на регионалната безбедност и стабилност во контекстот на признавањето на Косово. Значи, тоа треба да биде вистинска одлука во интерес на регионалната стабилност и во интерес на НАТО и Европската унија.

IV ТЕМА НА ДИСКУСИЈА

“Улогата на парламентарните комисии за надворешни работи и одбрана во имплементацијата на целите и политиката на НАТО”
Усогласување на националната легислатива во согласност со барањата за членство во НАТО; развој на парламентарните механизми и практики за ефективна демократска контрола на вооружените сили; Дијалог меѓу пратениците за главните прашања од областа на надворешните односи и безбедноста; парламентарната свесност и разбирање на клучните безбедносни прашања и политиката на НАТО; поголема транспарентност на политиката на НАТО

Г-дин Бесим Догани,
Потпретседател на Собранието на Република Македонија и шеф на Делегацијата во ПС на НАТО

Со оглед на комплексноста на секторите за безбедност и за надворешна политика, од битно значење е да постои добро развиена комисиска структура доколку Парламентот треба да врши правно влијание врз извршната власт во имплементација на целите и политиката на НАТО, организација кон која сите се стремиме. Демократскиот надзор мора да вклучува дијалог помеѓу политичките лидери, дипломатите и воените фунционери од висок ранг, заснован врз доверба, отворени линии за комуникација и заедничка вклученост. Вклученоста на Парламентот преку комисиите носи легитимитет и демократска отчетност.

Г-дин Антон Андерлиќ,
Претседател на Комисијата за одбрана и безбедност на Парламентот на Република Словенија

Република Словенија е многу заинтересирана сите земји на поранешна Југославија да дојдат во фамилијата на европски земји, Европската унија, како и во членство во НАТО алијансата. Парламентот на Република Словенија од самиот почеток, всушност од донесувањето на основните документи кога се конституираше нашата држава на многу високо место ја постави задачата како да осигури за себе безбедност, сигурност во кругот на земјите кои тоа го прават на демократски принципи кои работат заедно и кои се грижат за светскиот мир. Наша цел беше, што побрзо да се достигнат сите критериуми и да се достигнат земјите членки на НАТО. Во Парламентот дискутиравме колку треба да имаме во општествениот бруто производ одредени средства за издвојување за одбрана, за опремување на војската и организирање на мировни операции, што е оптимално за земјите со ваква големина како што е Словенија или Македонија.
Поради тоа беа направени анализи - тука е Парламентот и Комисијата за одбрана која има задача да се грижи за тоа да се обезбедат во Буџетот доволно пари, во смисла на консултации и слично, но одлуките не се донесуваат во Парламентот. Ние сеуште не постигнавме состојба во која Комисијата за одбрана и Парламентот би ја вршеле онаа своја примарна задача - надзор над извршувањето на операциите, односно на сите активности на војската, како и надзор над потрошувачката на парите што ги определуваме за тие потреби. Тоа е сеуште во фаза на развој. Очигледно е дека сите Влади во светот тежнеат кон тоа што помалку да ги вклучуваат Парламентите во планирањето, во информирањето и на крајот да им полагаат сметки за да може да се прави увид во сите активности и да се врши демократски надзор над вооружените сили.

Г-дин Золт Немет,
Претседател на Комисијата за надворешна политика и унгарското малцинство во светот во Парламентот на Република Унгарија

Потребни ни се трансатлантски мостови за да можеме да дискутираме за проблемите, а мостови секогаш ни недостигаат. Многу од нас во Европа сметаат дека НАТО е тој мост меѓу Европа и Северна Америка. И парламентарната дипломатија, исто така, може да одигра клучна улога во зацврстувањето на тој мост. Така што, се надевам дека ова е еден добар пример што ќе се следи во иднина и дека ќе можеме да се состануваме во еден ваков формат и почесто.

Очигледно проширувањето и величината на НАТО се многу важни парламентарни прашања. Би сакал да ја изразам целосната подршка за трите нови потенцијални НАТО членки, Македонија, Хрватска и Албанија. Ние во Унгарија сме убедени дека тие се подготвени за членство, не прифаќаме никакви нови услови и не ги поддржуваме тие погледи коишто сметаат дека постои нешто друго што треба да се исполни освен веќе постојните критериуми. Западен Балкан не може да биде заложник на ваквиот вид на пристап. Западен Балкан е клучниот агол на европската безбедност и мислам дека имате голема шанса целиот регион да влезе во една нова фаза на неговата историја. Ова се историски денови, и во историските денови веројатно е логично да зборуваме за историја, и покрај тоа што не сакаме многу да се осврнуваме на историјата бидејќи сме малку уморни од такви теми. Косово стана независно, Албанија, Македонија и Хрватска стануваат членки на НАТО. И, ако денес има спогодба меѓу Македонците и Грците, тогаш навистина можеме да кажеме дека следните неколку денови или следните неколку седмици се историски. Не смее да се заборави дека стабилноста е карактеристика само на една држава, туку стабилноста е карактеристика на цел еден регион. И со тоа се дава легитимитет за едно групно проширување, односно за пристап со групно пристапување.

Г-дин Жељко Грубешиќ,
Советник во Комисијата за одбрана и безбедност на Парламентот на Босна и Херцеговина

Државите на Југоисточна Европа, исто така, треба преку програмите на НАТО да воспостават модел на соработка, со што ќе се збогатат односите меѓу собранијата и парламентарните тела, одбори и комисии преку интензивирана соработка, размена на искуства, билатерални и мулитилатерални средби. Помошта на искусните држави е неопходна. Но, и нашите искуства треба да се сметаат како ново поглавје за безбедноста и одбраната. Научените поуки од нашиот регион секако дека ќе бидат корисни за оние држави коишто се пионери во областите што ги дискутираме овие два дена. Самитот на НАТО во Букурешт треба да биде дополнителен мотив за сите нас да ја прегледаме работата што сме ја завршиле, да одлучиме за идните чекори и да ја насочиме со рок соработката и координацијата, во правци што ќе го направат целиот регион на Југоисточна Европа побезбеден и економски посилен. За нас во Босна и Херцеговина, нема сомнение дека ќе бидеме членки или на НАТО или на Европската унија, а бидете убедени ќе бидеме членки и на едното и на другото.

Г-дин Фред Де Граф,
Претседател на Комисијата за надворешна политика на Парламентот на Кралството Холандија

Јасно ми е дека младите демократии и Парламентите сакаат да имаат колку што е можно поголемо влијание врз секој дел на политиката, особено надворешните работи. И, кога го споредувам она што го направиле Словенците и она што го направиле Унгарците, мислам дека секаде постои една тенденција да се вратат некои овластувања на Владата. И тоа е многу јасно. Затоа што, ние парламентарците немаме доволно информации ниту пак искуство, самите да одлучиме за потребата да распоредиме наши трупи во странство. Така што се зависи претходно од владината одлука, Владата е таа што треба да даде целосни информации и да даде целосна слика на ситуацијата надвор, и врз основа на тие информации Парламентот треба да одлучи дали е потребно и одржливо да се испратат трупи во туѓа држава.

Мислам дека кога системот на рамнотежа во вашата држава ќе биде воспоставен, тогаш ќе се создаде една нормална ситуација, каде Владата секогаш ќе биде прва, а Парламентот ќе ја следи. Во Холандија имаме еден член во Уставот, тоа е член 100, којшто кажува што треба да се направи пред да распоредиме трупи во странство. Значи Владата мора да донесе одлука, не само да го собере Парламентот, туку да донесе одлука да распореди трупи, а потоа да добие одобрување од двата дома на Парламентот. Тоа го направивме, со продолжувањето на мандатот на нашите трупи во Авганистан пред неколку години, каде што во Парламентот мораше да се добие согласност од сите, па и од опозицијата, односно мораше да има согласност од двата дома за легитимноста на нашето учество во конфликти во странство. Значи, уште еднаш, мораше прво да има одлука од Владата, па потоа Парламентот требаше да ја одобри. И до сега Парламентот секогаш го одобрувал тоа, и мислам дека и вашите демократски држави ќе дојдат до тој степен.

Г-дин Бесим Догани,
Потпретседател на Собранието на Република Македонија и шеф на Делегацијата во ПС на НАТО

Јас само би сакал да додадам дека членството во НАТО претставува витален интерес и голема стратегиска цел на нашата земја. Република Македонија иднината на својата одбрана и развојот на своите сили ги планира соодветно на своето идно членство во алијансата. Република Македонија мора да ја планира одбраната за заштита на сопствените ин-

тереси и истовремено да придонесува за алијансата на реален и конструктивен начин. Притоа треба да се води сметка дека алијансата станува главен безбедносен систем кој сега и во иднина презема задачи и надвор од своите граници. Меѓу многубројните активности на Собранието поврзано со интегрирањето на Република Македонија во НАТО, би набројал само неколку, односно, донесена е Декларација за подигнување на нивото на односите и соработката меѓу Република Македонија и НАТО, го поддржа унапредувањето на соработката во рамките на Партнерството за мир, Евроатланскиот партнерски совет, Повелбата за партнерство меѓу САД, Хрватска, Албанија и Македонија позната како Јадранска група, како и активностите содржани во документот Елементи на стратегијата на Република Македонија за членство во НАТО.

Г-дин Владо Бучковски,
Член на делегацијата на Република Македонија во Парламентот на НАТО

Сметам дека оваа Конференција е исклучително битна во периодот кој го очекуваме, да заврши успешно напорот што го прави Република Македонија во изминатите девет години за добивање покана за членство во НАТО, имајки предвид дека за разлика од другите држави, Република Македонија има искуство кое не посакувам никој друг да го има. Значи, немало досега случај и покрај исполнетите реформи во делот на одбраната, и покрај завидното ниво на политички реформи да се има сепак проблем кој сметам дека ги надминува димензиите на билатерален проблем.

Треба отворено да говориме и покрај сериозната поддршка што ја има Република Македонија од најмоќната членка на алијансата, тоа се САД, сепак алијансата почива на правила каде што ветото не е исклучено.

Во НАТО мораме да признаеме, дека постои само печатот дека Турција ни е најголемиот пријател. Заради Турција во НАТО се слуша и нашето име и на секој документ го има она што сакаме да го чуеме, ни ветуваа и бугарските пријатели, ни ветуваа и словенечките пријатели, но до сега тоа не го наприввија. А тоа е полесно отколку тоа што очекуваме, да ја убедат во овој момент Грција да биде попустлива и да ни даде дополнителен рок од неколку месеци да добиеме покана, а до ратификацијата да најдеме заеднички прифатливо решение.

Г-дин Крешимир Ќосиќ,
Член на Комисијата за надворешна политика на Парламентот на Република Хрватска

Нема сомнение дека улогата на Парламентот е многу важна и суштинска кога се обидуваме да донесеме одлуки за така чувствителни прашања, како што е на пример испраќање на војници во далечни мисии како што се Авганистан или на други места. Многу е важно да ја имаме поддршката на граѓаните, да го имаме нивното разбирање, што правиме таму, зошто сме таму и колку долго би можела да трае дадената мисија. Улогата на Парламентот, е исто така многу важна кога настојуваме да воспоставиме стабилност и предвидливост на некоја стратешка одлука за инвестирање во одбранбениот сектор. Најважното прашање, според мене, се вистинските способности да ја разбереме сета сложеност на овие прашања како што се способностите на НАТО, односно потенцијалот на НАТО да се справи со сите овие предизвици во смисла на опрема, потрошувачка, модернизација, инвестиции. Малите земји навистина имаат многу ограничувања за да обезбедат соодветни инвестиции во многу скапите системи на вооружување.

Г-дин Владимир Ѓорчев,
Претседател на Комисијата за одбрана и безбедност на Парламентот на Република Македонија

Јас сакав да поставам прашање до моите колеги, која активност од вас беше преземана од страна на вашите комисии, што вие сметате дека беше најкорисно, односно, кои се двата или трите чекора во последните две години што ги направивте и што сметате дека беа најефикасни. Дали можеби одевте на терен и ги посетувавте касарните или вашите трупи за да ги видите конкретните резултати? Значи, кои се двете или трите активности што ги направивте што привлекоа најмногу внимание? Дали вие можете да ни препорачате, не само нам од Македонија туку на сите нас, или да споделите некое искуство од работата во вашите комисии.

Г-дин Ен Есма,
Заменик претседател на Комисијата за надворешна политика на Парламентот на Република Естонија

Естонија има многу јасна порака дека ги поддржува новите држави апликанти и тоа го правиме не само теоретски, туку и практично и тоа е нешто што сакам да ви го кажам. Парламентот на Естонија ги има посетено

сите држави во регионот и многу често сме организирале заеднички мисии со нашите колеги од Комисијата за одбрана и Комисијата за надворешна политика од Естонскиот Парламент. Ние сме биле во Македонија и во сите други држави во регионот вклучувајќи ја и Албанија. Што се однесува до желбата за членство, можам да ја искажам нашата поддршка и да кажам дека во последните три години овие посети беа навистина чести и бевме многу активни во балканскиот регион.

Г-дин Преч Зогај,
Претседател на Комисијата за надворешни работи
на Парламентот на Република Албанија

Пред две три-недели Комисијата за надворешни работи во нашиот Парламент покрена иницијатива за подготовка на една резолуција за последните чекори на Албанија за зачленување во НАТО. По оваа резолуција формиравме две комисии во нашиот Парламент, Комисија за реформа на изборниот систем и Комисија за реформа на правосудниот систем. Ова се две особено важни реформи за демократијата и нашата иднина. Ова е иницијатива на нашата Комисија, нашата резолуција беше донесена едногласно со консензус. Би сакал да се придружам на мојот хрватски колега во изјавата, дека одлуката е да се упати покана за членство е вистинска одлука во вистинско време. Слушнавме од земјите членки за грешките кои ги направиле на тој пат. Ако одредена земја станала земја членка на НАТО прерано, тогаш Македонија, Хрватска и Албанија всушност прекасно стануваат земји членки на НАТО.

Заклучок и затварање на Конференцијата „НАТО – Букурешт и потоа“

Г-ѓа Флора Кадриу,
Претседател на Комисијата за надворешна политика

Би ги сумирала дискусиите од овие два дена на нашата Конференција. Најпрвин би сакала да ви се заблагодарам за вашиот голем одзив и на вашето учество на Конференцијата што е израз на вашиот несомнен интерес за темата на овој настан «НАТО, Букурешт и потоа». Сите се согласивме дека НАТО алијансата е исправена пред сериозни предизвици. Од 1949 година се конципирани шест различни стратешки концепти, а сега пред Букурешкиот самит Алијансата се наоѓа пред задача на адаптирање на новите предизвици. Станува збор за соочувања со прашањата како што се борба против тероризмот, енергетската безбедност, одбрана од кибернетски закани, ракетната одбрана и други прашања. Длабоко сме убедени дека тоа ќе има исклучително поттикнувачко и стабилизирачко значење за нашиот турбулентен регион и ќе биде од пошироко стратешко значење во однос на унапредувањето на политиката на идно проширување. А-3 групата, Македонија, Хрватска и Албанија, поминаа низа години во сериозни подготовки за членство во НАТО. Јадранската повелба за партнерство меѓу Македонија, Албанија и Хрватска и САД се потврди како исклучително значаен инструмент за остварување на индивидуалните и заедничките достигнувања за целосна евроатлантска интеграција. Меѓу другото, тоа се изрази и се изразува и со забележителниот придонес со војниците во операциите и мисиите во Ирак и Авганистан. Се радуваме што е создадена атмосфера на отвореност и прифаќање во НАТО клубот. Тоа можевме да го почувствуваме во постојните контакти, семинари, обуки, конференции, што на евидентен начин е изразено и на оваа наша денешна средба. По прогласувањето на декларацијата за независност на Косово, НАТО потврди дека силите на КФОР ќе останат на Косово врз основа на Резолуцијата на ООН 1244 и во согласност со нивниот оперативен план. Тоа подразбира дека НАТО решително ќе одговори на било каков обид за загрозување на безбедноста и сигурноста на населението на Косово.

Г-дин Владимир Ѓорчев,
Претседател на Комисијата за одбрана и безбедност

Спроведувањето на целите и политиката на НАТО од нас парламентарците бара ангажман и посветеност на усогласување во националната легислатива со барањето за членство во НАТО. Во повеќе обраќања и

дискусии беше посебно подвлечен напредокот на Македонија кон изградбата на интегрирано, мултиетничко општество, како и позитивно искуство коешто предизвикува интерес во регионот и пошироко. Предизвиците со коишто ние се соочувавме ги имаат и други држави и во Централна и во Источна Европа, но и во Западна Европа. Македонското мултиетничко општество се соочи со предизвиците, има свој начин на функционирање и ние нашиот модел сестрано го препорачуваме на сите оние кои ги имаат предизвиците на различноста. Во однос на улогата на НАТО во Југоисточна Европа во дискусиите беа поттикнати и поддржани владите на земјите аспиранти за членство во НАТО да го забрзаат реализирањето на реформскиот процес и приоритетните задачи кои ќе дојдат до исполнување на НАТО стандардите, за да им бидат упатени покани за членство до следното проширување на алијансата на НАТО на Самитот во Букурешт. Следејќи ги искуствата од земјите на Централна и Источна Европа, Јадранската група е подготвена за проширување и поддршка на другите земји од регионот на нивниот пат кон Партнерство за мир и евентуално членството во НАТО. Во врска со улогата на Парламентите и нивните Комисии подвлечено е значењето на парламентарната димензија како еден од главните столбови за изградување, зацврстување и транспарентност на процесот на евроатлантската интеграција на земјите од регионот. Во распоредувањето на воените сили во кризните региони националните парламенти имаат централна улога. Таа е дотолку поодговорна што треба да им објасниме на нашите гласачи, јавноста, зошто нашите вооружени сили треба да бидат дел од овие ризични акции надвор од нашите земји. Тоа ја имплицира и зголемената парламентарна одговорност во однос на зајакнатиот надзор и контрола на вооружените сили. Јас би додал уште нешто, а тоа е дека во изминативе години во нашиот Парламент никогаш немаше ниту еден глас против, за операциите во Ирак, Авганистан, Либан и Босна и Херцеговина, сите гласавме за, затоа што бевме свесни дека имаме одговорност, дека треба да дадеме придонес и дека членството во НАТО значи солидарност. Независно дали се менуваа или не се менуваа владите, дали имавме левица или десница, дали имавме мали или големи партии, дали беа пратениците христијани или муслимани, македонци или албанци, бошњаци или срби, турци или власи, роми или некој друг. Сите заедно заеднички едногласно гласавме за тие операции, се надевам дека таквиот консензус ќе продолжи и понатаму.

Тука сме, тука живееме за да правиме што подобро, да се разбираме меѓу себе. Цврсто веруваме дека сите ние земјите од Балканот имаме капацитет да изградиме нов Балкан растеретен од остатоците на минатото и постојаните конфликти. Имаме иста цел, исти интереси, нашите народи имаат исти аспирации и заедничка иднина, европска иднина. Потребни се натамошни напори постигнатиот прогрес да стане сигурен и неповратен. Помирувањето од Западна Европа во последните 50 години е добра

лекција и препорака како ние на Балканот треба да се помириме и веќе се помируваме меѓу себе. Нашата политика мора да биде проактивна со што побрзо интегрирање на регионот во евроатлантските структури. Во тој правец ќе ја насочиме нашата енергија овие неколку последни недели пред одржувањето на Самит на НАТО во Букурешт, кога се надеваме дека ќе ја добиеме долго очекуваната покана.

Два милиона луѓе кои сакаат да имаат подобар живот, кои заслужуваат подобар живот, кои имаат право на безбеден живот и кои со изборите ги донеле пресудите, мислењата, ставовите, толеранцијата којашто ја граделе во овие 17 години докажале дека како општество заслужуваме да бидеме членка на НАТО. Вашите Влади за два месеца треба да донесат важна одлука. Вашите Влади во Букурешт ќе треба да гласаат, односно ќе треба да ја поддржат или не одлуката за оваа земја да стане членка на НАТО или не. Ќе носат одлука за два милиона луѓе кои сакаат просперитет, сакаат посигурна иднина и кои ги делат истите верувања, надежи, инспирации кои ги имаат и вашите граѓани, вашите семејства, нашите пријатели во вашите земји. Време е таквите ветришта, таквите моменти да дојдат и до Балканот затоа што нашите граѓани го заслужуваат тоа. Вашите парламенти се надевам дека можеби веќе некои и оваа година ќе треба да гласате за членството на Република Македонија во НАТО. Знам дека вашите агенди се обременети, дека вашите распореди се преполни. Но, побрзата ратификација ќе биде охрабрување за сите нас. Затоа што таму каде што е најтешко нашите војници се рамо до рамо со вашите војници, нашите војници веќе функционираат како НАТО армија. Затоа уште еднаш ќе речам, вашата брза ратификација ќе биде големо, навистина големо и конкретно охрабрување за сите нас, за нашите војници, за нашата Армија, но и за два милиони наши граѓани кои ја сакаат стабилноста што ќе ја донесе НАТО, да имаме помала невработеност, поголем економски раст и поголеми инвестиции.

Конференцијата „НАТО – Букурешт и потоа“ е еден од најзначајните настани кои и се случиле на Република Македонија. Поаѓајќи од фактот дека она што ја очекува Република Македонија се Евро-атлантските интеграции, а токму оваа конференција го започнува циклусот на лобирање и поддршка на Република Македонија. Говорите на учесниците јасно го покажуваат ставот на земјите во однос на прашањето на Република Македонија и Грција, и воедно постои јасен став за проширувањето на алијансата. Ова резиме ги вклучува позначајните говори на учесниците и преставува симбиоза на едно единство помеѓу учесниците во однос на едни и јасна дискусија во однос на други прашања сврзани со НАТО алијансата. Секој учесник јасно го истакна искуството и патот кој што нивната земја го изодела до НАТО аспирациите, несебично се поделија совети кои водат кон успех и заеднички се разгледаа сите можни кочници за трите земји кандидати. Учесниците го поделија и проширија своето гледиште во однос на она што треба да следува на самитот, борбата против тероризмот, енергетската безбедност, одбраната од кибернетски закани, ракетната одбрана и други прашања. Со цврст став и длабоко уверување дека сето тоа ќе има исклучително поттикнувачко и стабилизирачко значење за овој турбулентен регион и ќе биде од пошироко стратешко значење во однос на идното проширување.

„Секој голем потфат започнал како утпопија, а завршил како стварност“, Рихард Куденхове Калерги

“NATO – Bucharest and Beyond”
Conference of the Presidents of the Defense and Foreign Affairs Commissions of the NATO member countries, the Adriatic Group countries and countries from the Partnership for Peace in the region
Republic of Macedonia, Skopje
18 February 2008

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

OHRID INSTITUTE FOR ECONOMIC STRATEGIES AND INTERNATIONAL AFFAIRS

“ We now have the chance to incorporate the catholic Croatia, secular Islamic Albania and the multiethnic orthodox Macedonia into the Euro-Atlantic community of democratic states. It’s not bad” – Mr. Bruce Jackson.

In the period 17-19 February 2008 in the Republic of Macedonia was held the Conference “NATO – Bucharest and Beyond” which hosted Presidents, deputies and members of the Committees for Defense and Foreign Affairs of the NATO member states, Adriatic Group countries, Partnership for Peace countries in the region, highest state and parliamentary representatives of the Republic of Macedonia, high NATO officials, diplomatic representatives, experts and representatives from the non – governmental sector of USA and Republic of Macedonia. A total of 100 participants from Bulgaria, Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Holland, Poland, Romania, Slovakia, Slovenia, Turkey, Albania, Croatia, Bosnia and Herzegovina and UNMIK, OHRID Institute representatives, Ambassadors and other diplomatic representatives in the Republic of Macedonia attended this event. Several topics were discussed and this short summary represents the core of the discussions. The topics on which the Conference “NATO – Bucharest and Beyond” was based were the following: “NATO in the new global security system (fight against terrorism)”, “The role of NATO in the security of South-Eastern Europe and beyond”, “Lessons learned – at the doorstep of NATO, final successful steps” and “The role of the Parliamentary Commissions for Foreign Affairs and Defense in the implementation of the NATO goals and policy”.

The Conference “NATO – Bucharest and Beyond” was organized by the National Parliament of the Republic of Macedonia and the OHRID Institute for Economic Strategies and International Affairs, a synergy between the National Parliament of Republic of Macedonia and the civil society– a symbiosis of one unity that proved to be successful formula for the progress and democracy of the Republic of Macedonia.

The OHRID Institute for Economic Strategies and International Affairs and it is non-profit, non-partisan think – tank, independent of any religious, business of governmental groups, which intends to maintain good relations with policymakers of varied ideological leanings. The OHRID Institute is center for studies, research, establishment and dissemination in the public of issues related to the governance, policy, economy, society and the culture with one and only goal – better future for the citizens of the Republic of Macedonia.

Starting from the premise that the mean feature of the development of peace and security in the world is the improvement of the security, based on cooperative relations, mutually coordinated activities, prevention, in the resolution of new challenges and crisis whose key pillar and guarantee of the modern Euro-Atlantic security structure is NATO, the pragmatic approach and the constructive dialogue of the parliamentary dimension will contribute towards the overall efforts of the state for efficient management of the challenges of the new time i.e. provision of peace, security, economic and prosperity for all of us. The issues that were addressed by this Conference happened in the crucial time period – before the NATO Summit in Bucharest. This is a period that will adopt definite decisions by the NATO member countries about their attitudes with regards to the key topics in Bucharest. Exactly here it is easy to recognize the importance and significance of the Parliamentary dimension which, as many other times before, was and still is the key pillar in building the vision for Europe today – fully free, secure and in peace. The Conference “NATO – Bucharest and Beyond” contributed for the Republic of Macedonia to establish contact, lobby and increase the capacity of the administration. With the realization of various contacts, exchange of experiences in the work of the parliaments of various countries, Macedonia felt as it became part of the NATO member states. On the Conference it was pointed out to the necessity to improve the relations between NATO and the European Union on the highest political level and in institutional manner. A manner, in which the limits related to acting not only on military field i.e. the necessary improvement of the civil component of the security mission, should be resolved. As an example the participants emphasized Bosnia and Kosovo with the EULEX mission. The support of Afghanistan was also mentioned as a need for stabilization and democratization of the country. The participants on the Conference confirmed and emphasized that, with joint approach and full political dedication they can successfully realize the missions in Afghanistan, Kosovo, Darfur and in other regions. The NATO policy and NATO in general, as a key player on the global field, where it confirmed itself in the resolution of many crisis situations in the world, was openly welcomed during the two-day session. Many optimistic expectations were expressed that on the upcoming NATO summit true decisions will be adopted based on the progress of the three countries of the Adriatic Group.

In many discussions it was emphasized on the role of NATO in the establishment of the security and stability in Kosovo. It was also emphasized that in this extremely complex situation it is very important to act emotionless and with the necessary strength for resolution of the situation in order to avoid the violence or again introduce inter-ethnic clashes in the region.

The lessons learned were also presented and there was useful sharing of opinions with the members of the Parliaments that recently become NATO members. It was emphasized that the NATO membership should be only on

the basis of individual achievements of the countries. It is not only about the reforms in the defense and the contribution on military field but is also about the essence of the changes in the society and the integration of democratic values and standards of the Euro-Atlantic community.

The conclusions from this Conference are that the members of the Parliaments in the countries of the region significantly contribute towards provision of progress related to the legal system, reforms of the economy, in the fight against crime and corruption, decentralization of power, defense reforms and the regional security cooperation. The dialogue and the cooperation between the members of the Parliaments in the region is indispensable element for raising of awareness and understanding about the key security issues and NATO policies.

Enclosed in this report are the extracts from the speeches and discussions on the Conference, made by the speakers and some of the participants.

Mr. Vladimir Gjorchev,
President of the Parliamentary Commission for Defense and Security of Republic of Macedonia

This Conference will intensify the involvement of the Parliaments in the policy of open doors of the NATO Alliance and in the promotion of the interests of Macedonia, Albania and Croatia to win invitation for NATO membership on the upcoming Summit for expansion of NATO in Bucharest this year.

The need for an Alliance such as NATO is obvious. It developed important culture of multilateral consultation and cooperation, exceptional institution that relates the United States and the Western Europe into security alliance.

However, NATO will remain the only transatlantic security organization that adapted itself to the geopolitical circumstances and, in future, the key instrument to the transcontinental security structure, factor of the European integration and one of the key players of the security in the world.

Mrs. Flora Kadriu,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Policy of Republic of Macedonia

The political leaderships of 26 member countries are faced with important decisions. One of them is definitely connected to the future enlargement of NATO.

In the last eight years, Macedonia, Albania and Croatia have seriously prepared themselves for NATO membership. In the experience of NATO, there was never a reason for this Alliance to regret the enlargement decisions.

The enlargement of the Alliance would significantly contribute towards greater stability and security of all countries in the Euro-Atlantic region. It will also encourage and support the democratic reforms, will improve the models and habits for cooperation, the consultations and the establishment of consensus, it will increase the confidence between the countries and will strengthen the tendency for integration and cooperation in Europe.

It was said once that “The Third World Peace is at the grasp of our hand and the decision for the Fourth can be adopted with timely action on the NATO Summit in Bucharest”. However, if we postpone the adoption of essential decisions and deal with minor things we will cause doubts in the efforts of the United States and in the strength and unity of Europe that are being built in front of our eyes.

H. E. Mr. Ljubisha Georgievski
President of the Parliament of Republic of Macedonia

Our region, the Balkans, is labeled as "the powder keg". We, in Macedonia, maybe we are the first among the rest that started to learn from our history, instead of trying to fit the history into the myths. Therefore, this Parliament adopted a unanimous Declaration for NATO accession since 1993 so today all of us in the region to accept all the moral, historical, political and cultural values of Europe, as Europe originates from here, that used to be until quite recently a victim of the myths.

The Republic of Macedonia, responding in an European manner to all challenges from its peaceful dissolution from Yugoslavia until today, also responded to the challenge of its existential essence as a state and resisted all the challenges to its peace in this region that is not always peaceful.

In the same time, the NATO Alliance and the European Union very clearly lead the policy of open doors. As it is already known, on the NATO Summit in Bucharest in April, the expectations are that Macedonia, Croatia and Albania will receive the invitation for NATO membership.

Allow me here to remind you about the distant 1949 – it was the year when the NATO pact has been established at the very beginning of the Cold War. NATO played historical role by saving the Western Civilization of Shakespeare, Decart, Goethe, from the barbaric attitudes of the communism!

I strongly believe that the invitation for NATO membership for Macedonia, Croatia and Albania will reaffirm the historical role of the NATO Alliance and will provide lasting peace in the region. This is even more important since the situation in Kosovo is also important – Kosovo does not border yet with any NATO member state. The NATO Alliance is not only a military alliance but it also has a very important civil dimension understood in the widest meaning of that word.

Since recently, NATO is faced with a dilemma, indirectly as a result of the bilateral problem that only one of its members have. I am confident that it will be resolved in accordance with the most important values of our civilization: justice, truth and solidarity. In order to achieve this only one condition is necessary - if for one of the sides this dispute is irrational, for the other it should be rational.

H. E. Mr. Nikola Gruevski,
President of the Government of Republic of Macedonia

The process of NATO enlargement must continue by sending invitations in Bucharest to the three countries – Macedonia, Albania and Croatia. In the eve of the 60 years anniversary of the NATO Alliance in 2009, this will put a crown on the principles of the Alliance for admission of the countries that would like to become NATO members and those that meet the Euro-Atlantic criteria and standards.

The efforts to introduce new and never before used conditions must not be used towards to any country. Unfortunately, Macedonia, in this historical moment for the region, beside the positive remarks of the Alliance about the progress achieved, is faced with efforts by one of the NATO member states to be prevented from membership in the Alliance, in the same time preventing the Alliance to realize its priorities in the region. This condition that was imposed, in fact, is treating a question that is beyond the mandate of the Alliance and does not correspond to the efforts from the Alliance for quicker achievement of full security in the region. We sincerely hope that the Alliance will remain on its principles and will implement its main goal and long-term investments – expand the security zone in the region.

The modern threats set as priority the further development of the individual and common capacities in the fight against terrorism, proliferation of weapons of mass destructions, the computer criminal and the threat to the IT systems and technologies. Therefore, the development in the frames of the various partnerships is the aspect related to all the above mentioned questions that are waiting for us in Bucharest and beyond.

The Republic of Macedonia continuously sinificantly contributes to the development and improvement of all these issues from the Alliance agenda and, by working on the realization of its strategic goal – to receive invitation for membership in the Alliance on the upcoming Summit in Bucharest in April 2008, we intensively implement the overall national reforms and we fulfilled almost all recommendations for NATO membership.

On political field, we showed that we can work together and build consensus for the important issues. This process is not simple one

but it is definitely necessary. All these things resulted in the everyday life with permanent improvement of the inter-ethnic relations, which is also positively reflected and confirmed in the surveys of the relevant international organizations.

The Republic of Macedonia, being a loyal and credible partner of the Alliance, for 17 years already works on the realization of its strong commitment to become member of the Alliance. Today, this opportunity, as something real, is only several weeks away. The attention of the entire public in the Republic of Macedonia, which is more than 90% in favor of the membership in NATO, is focused exactly towards the expectations of the NATO Summit in Bucharest.

I sincerely believe and expect that on the upcoming NATO Summit in Bucharest we will all have a good reason to celebrate on the occasion of receiving of the invitations for Macedonia, Albania and Croatia for membership into the Alliance. It will be success for our countries, success for the region and success for the Alliance.

H.E. Mr. Allan Brajan Bergrand,
Ambassador of the Republic of Slovenia in the Republic of Macedonia – liaison Embassy for NATO

I am confident that the Conference will be excellent contribution towards your preparations before the upcoming NATO Summit in Bucharest.

Slovenia thinks that this Summit will show that the Alliance has will and is capable to achieve consensus between its member states for acceptance of new members. Slovenia deems and expects from the Summit in Bucharest that the enlargement which will happen will be historical event for the entire group – Albania, Macedonia and Croatia. We believe that this act will have positive impact on the region because it will bring stability, security for the neighboring countries and will motivate other segments of the society as well – that have to implement the Euro-Atlantic standards.

Slovenia strongly supports the cooperation of Bosnia and Herzegovina and Montenegro in the frames of the Partnership for Peace and in the same time we express our readiness to help them on their path towards NATO membership. In the same time we are also prepared to accept Serbia, as a partner, and help them on the road towards NATO membership.

Allow me to express my gratitude towards Macedonia for its role in the stabilization of the region. Macedonia proved that it is reliable partner of the Alliance and it is actively involved in all its regional initiatives.

H.E. Mr. Zoran Jolevski,

Honorary President of the OHRID Institute for Economic Strategies and International Affairs and Ambassador of Republic of Macedonia in the United States of America

As in all democratic societies, the political parties in Macedonia follow the will of the citizens that continuously support the integration of Macedonia in the Euro-Atlantic structures. The NGO sector which also includes the OHRID Institute is convinced in the importance of accession of Macedonia, Albania and Croatia. In the frames of NATO they can play vital role in the securing of the peace and stability in our region. The invitation in Bucharest, having the doors opened for Euro-Atlantic integration and for the rest of the countries in the South-Eastern Europe, will open new chapter in the history of the region, chapter of peace, stability, democracy, prosperity, market economy and the rule of law. The reason for this is simple – the democracies want to have piece, non-confrontation in the resolution of the local and regional problems. Therefore, the citizens from the region provide full support to the Parliamentarians and the Governments in the reform efforts on the road towards the NATO accession. The collective success of Macedonia, Albania and Croatia was manifested last year also on the October meeting in Reykjavik, Iceland, where the representatives of the national Parliaments from 26 NATO member states supported the resolution for entry of the A-3 countries.

Please allow me to pay tribute to the late President, Mr.Boris Trajkovski, being a Secretary General of his cabinet, I was able to see his enthusiasm to bring the Republic of Macedonia into the NATO family.

Finally, we are ready and we can undertake the responsibilities that are imposed by the NATO membership. There is no single question that could prevent us from doing so. Macedonia, Albania and Croatia are persistent and decisive in relation to the guarantee and protection of the basic NATO principles.

Mr. Antonio Miloshoski,
Minister of Foreign Affairs of Republic of Macedonia

I think and I am confident that the membership of Croatia, Albania and Macedonia into NATO will add significant value to the security infrastructure of NATO in Southeastern Europe and will mean increased capacity for these countries and democracies, as market economies as well as expanded zone of peace and security.

The expansion of NATO with these three candidate countries for the first time in NATO history will mark the cultural diversity of the Balkans and, in the same time will manifest its unity towards the common goal.

In the same time, allow me to say that it is much easier for a Government to work on reforms that are necessary for NATO membership and on their realization when it is supported by the will of the citizens.

In the Republic of Macedonia there are continuous aspirations for NATO membership that are not only political consensus but they are also national and social consensus that goes beyond the limits of ethnical, political or religious background.

The NATO enlargement in Bucharest with the three candidate countries will mean increase of the capacities for better management in implementation of the plan for stable Kosovo and prosperous Serbia as part of the Euro-Atlantic processes in the region. It would mean additional motive and encouragement of the member countries of the Partnership for Peace (Montenegro and Bosnia and Herzegovina) to double their efforts in their reforms in order to reach the success towards which we are getting closer.

It would mean that the entire region of South Eastern Europe will finally close the chapter of democratic transition and will enter new chapter that would mean democratic integration in the Euro-Atlantic structures.

Something that Macedonia deems, that can not be part of the NATO criteria and that can put as a hostage our joint regional interests and the interest of NATO in the region, is the attitude between Greece and Macedonia and the open question that has bilateral framework which, unfortunately, puts Athens in the dilemma whether to choose between the NATO interests in the region or to choose its internal political events and issues.

The position of the Republic of Macedonia is that we have intention, and we are ready, to build friendship with Greece, to create our Alliance with NATO and in the same time protect the Macedonian national interests and dignity.

I TOPIC OF DISCUSSION

"NATO – Bucharest and Beyond": NATO in the new global security environment (fight against terrorism); transformation and challenges of NATO; missions lead by NATO; international solidarity and partnership, the role of NATO in the improvement of the transatlantic link and as a promoter of stability in the Euro-Atlantic zone.

Mr. Bob Simons,
Deputy of the Assistant Secretary General of NATO for security policy and partnership

For the NATO Alliance in whole, the most important are the operations and I will be talking about two key operations – Afghanistan and Kosovo.

The effect from this peace mission is that the Taliban and the Al Kaeda are not so active as they used to be in the past. That is the role of NATO. At this moment we are faced with the challenge to help the countries develop i.e. to meet the criteria of a country, to strengthen its borders and stop the export of terrorism.

Our operation in Kosovo will be in the frames of our real values. We think that we will make better deal if we secure the situation in Kosovo and some of the countries, although not yet formally NATO members, including Macedonia, provide indeed excellent contribution to all NATO operations.

The second key topic will be enlargement. It is important that NATO opens the doors to all countries that would like to join the Alliance and I think that this will be the case with Macedonia, Croatia and Albania. If you are working on realization of the conditions, I think that it will be possible.

I think it is very important to mention that the process will continue. This political discussion and the thing that must be done is to finalize the process until the very end – the doors must be open for all countries. No veto should be put against any country and there should not be any obstacles for joining the NATO Alliance.

One of the key issues is the transformation. Secondly, the security, the energy security i.e. protection of the energy resources, prevention of weapons production, defense building, computer terrorism.

For the first time, the NATO Summit will be attended by the President Putin. It will happen on the upcoming NATO Summit in Bucharest because it is not secret that we have large degree of disagreements about some issues in the area of defense (the Kosovo issue that I just talked about) and all these issues are challenges on which we have to resume our political debate in order to see in what manner we can reach joint agreement.

There are two partnerships that are essential for the Alliance – to continue the peace missions and cooperate with the United Nations and the recognition of the partnership with the United Nations. Our partnership in relation to Kosovo is extremely important. There are problems of political nature in this cooperation however the dialogue is taking roots more and more both with the Council and the Commission towards implementation of joint interest projects and share with our partners the successes in the enlargement of the security and safety in Europe and beyond in the 21st Century.

Mr. Jan Brzezinski,
Former Deputy Secretary of Defense of the United States for NATO and European policy

The essential issue for the NATO Summit in Bucharest is the challenge for NATO to define its role in a global order that is constantly changing and to reach consensus, the focus and the capacities necessary to implement such role, including high flow of information that expand the borders of the democracy. In the same time, the globalization resulted in some negative effects such as the climate changes, enormous population growth and proliferation of various technologies for armament of asymmetric threats.

One of these issues is the relationship between the regional situations and the globalization. This is a world in which the globalization is reality and that is on top of the agendas for all parties involved. The states have national interests that are, in fact, defined under the influence of the regional contexts. In the expansion and development of the capacities in order to be most effective, the Alliance should be focused towards Europe – fully safe and secure. Europe which is divided, as well as handicapped to impact on the world events and to respond to the challenges outside of the North-Atlantic area. In my opinion, Albania, Macedonia and Croatia meet the criteria and

they should receive NATO invitation. In fact, they de facto behave as allies and act in the interests of the NATO Alliance. Together with the European forces they fight in Afghanistan, Bosnia and some other places.

The fact that we are here in Macedonia is the sign that Macedonia is ready. NATO has full trust in the soldiers of the Macedonian army. It tells a lot about the readiness for NATO membership of these countries. The enlargement with these three countries would mean acceleration of the reforms and expansion on the peace and security in the Balkans. It will also have good effects on Europe in general.

Since NATO is acting on global scale, the global partners outside of the Euro-Atlantic area are of key importance. Therefore, resources are needed as well as understanding of the geographic and historical differences in order to be securely carried out all those operations.

However, not only military support is needed for the military operations but it is also necessary to have training in the area of police, judiciary, etc. that must be the identifiable sign of NATO. The democracies from Northern America and Europe need each other more than ever. If this balance is disrupted there will be negative consequences.

Mr. Murat Merjan,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Affairs in the Turkish Parliament

According to some critics, the situation in Afghanistan is stable but is getting worse. The local governments become weaker, they loose control especially on the larger part of the Afghanistan territory. Please tell me how do you see the future of NATO if the NATO operations do not succeed in Afghanistan and what does NATO should do in order to prevent the eventual failure?

When it comes to the Russian contribution I do not agree with you, because of the historical links between the Russian and Afghani people. I think that the engagement of any troops will be seen positive by the Afghanis. You have support for the enlargement process, especially Macedonia.

Mr. Bob Simons,
Deputy of the Assistant Secretary General of NATO for security policy and partnership

In Afghanistan we are talking more and more about terrorism instead of frontal attacks. NATO wins over the Taliban that are loosing the possibility for greater involvements. However, they now shifted towards terrorist attacks. It is a problem not only of NATO but also problem of any country

that is involved there. Another thing is the stability of the governments. We think that we created democracy that is already functioning. About Russia, I am not suggesting that Russia should deploy troops on the field however, in our program for Afghanistan and for the Central Asian States I think that they will help in the problem of narcotics trade. I think that Afghanistan will accept much more if transport is enabled through Russian territory and if Russia can deploy its troops directly on the field. I think these are the areas where we can see cooperation between Russia and Afghanistan. Not only Russia to send troops in Afghanistan but also provide passage for all other troops that will arrive in Afghanistan, especially in order to stop the trade with narcotics, as I already mentioned.

Mrs. Liljana Popovska,
Member of the Commission for Foreign Affairs in the Parliament of Republic of Macedonia

Macedonia is not very big country but it is a big ally and partner on which the other allies can count on. 4% of our military force is engaged in missions. We have huge consensus as no other country that Macedonia feels the responsibility and dedication of our peace keepers in the NATO missions. Exactly because of this they manifested great courage and they were commended. We are very proud on that. Beside that, Macedonia was consistent in its determination. We also have to know that only after the helicopter tragedy that was returning from the mission in Bosnia, when our 11 peacekeepers died, we still remained on the same path and continued to send new troops in this mission. So, we are not here to act only once – we are here to stay and continue, together with you, fight for the world democracy, peace and order. This tragedy was very painful but the obligation we had leaded us forward.

Macedonia in one way is already part of NATO. It is part of the troops and has already passed all the tests. Therefore, Macedonia deserves to become official NATO member and we are looking forward of receiving your support on the Bucharest Summit. In our opinion, we deserve this since 2006 but maybe we were “skipped” because of the regional political regions. If we see from the perspective of justice, according to the credits and according to the needs for security and stability in the region, Macedonia should receive NATO invitation and must not allow being collateral damage of the region. If you also allow me, again related to the international solidarity and partnership, I would like to share with you my attitude and the attitude of most of our citizens. We expect that the international community will adhere to its principles and attitudes and will not allow to be blackmailed with criteria for NATO that have nothing to do with this order. Allow me to say

that the irrational requirements related to our name is something that hurts a lot. Macedonia has no other identity except the Macedonian. If our neighbors the Greeks are so worried about the name, why they have never been called Macedonia instead of Greece.

Besides, only since 1988 Northern Greece has been renamed into Macedonia region. It is something that maybe many of you not know, but it is part of the good tactics of our southern neighbors. We have no other identity and we would like to become NATO member who does not only understand territory but it also understands identity and name.

Mr. Pavle Trajanov,
Member of the Commission for Defense and Security in the Parliament of Republic of Macedonia

It would be a good idea for the introduction speakers to provide short evaluation about the situation on the Balkans and how they will develop because until recently it was said that the Balkans is already stable, peaceful but, in the last few days, we can hear again the opinions that the situation on the Balkans should escalate again.

My question is, whether NATO is ready to participate in eventual crisis region or extreme events and prevent them on time, especially those that have certain movements, mainly by Serbia, for political purposes, announcements for economic embargoes but also no one is sure that the extremists can be controlled until the end on the Balkans so that new cycle of destabilization does not start on the Balkans.

Mr. Jan Brzezinski,
Former Deputy Secretary of Defense of the United States for NATO and European policy

The vision for the Balkans. According to my opinion, the Balkans is fully integrated in Europe and I can not see it being different from the rest of the Europe. I think that the Transatlantic Alliance contributes a lot for this part of Europe to be also included in the Transatlantic structures. NATO for two times already was in this region in order to bring peace and democracy and stability in this part of the world and is indeed important partner for the Balkan region. Even the European Union and NATO cooperated for the first time in this region and I think that it is a very good sign. The partnership for peace in which Montenegro, Serbia and Bosnia and Herzegovina participate is the sign that everyone is interested in the stability of this region.

Mr. Antonio Miloshoski,
Minister of Foreign Affairs of the Republic of Macedonia

Stable process in the management of the situation in Kosovo, related to its final status, step forward for the Republic of Serbia in this democratic processes and approximation to the European Union, approximation of the Partnership for Peace member countries (such as the Bosnia and Herzegovina and Montenegro) to candidate countries status for NATO membership and tomorrow NATO members, start of the accession negotiations of the Republic of Macedonia with the European Union, several steps forward and new chapters for the Republic of Croatia in their process of negotiation with the European Union, membership of Albania in NATO and the progress in the process of European integration – this will be a successful year. We also need to add to this project, visa liberalization for Macedonia and for the entire region. It is the best case scenario that can happen to this region and bring the region into a position where its time, energy, capacities, resources, policies and support of the citizens will be fully in line. We must not underestimate the fact that there are still extremists in this region. The worst message that they could get is the invitation for three states for NATO membership on the upcoming Summit of NATO in Bucharest. It will be the best message that all democracies in the region will gladly accept and in the same time will be motivated to work even harder.

II TOPIC OF DISCUSSION

"The NATO role in the security of the South Eastern Europe and beyond" – Overview on the security dimensions that each of the aspiring countries could undertake in order to assist to the stability of the region, in the same time expanding and supporting the democratic processes in the region; Enlargement with the Adriatic Group and the mentorship for other countries in the region on their path towards Partnership for Peace and eventual NATO membership**.**

Mr. Ilijaz Halimi,
Deputy Minister for Defense of the Republic of Macedonia

Last year the Republic of Macedonia achieved significant progress and closed very important chapter in the defense reforms. Today we are faced before the NATO Summit where we are looking forward to receive the NATO invitation.

The cycle of transformation of the Macedonian Army has been successfully closed at the end of 2007 according to the conclusions from the Strategic Defense Review 2004.

The Macedonian Army is professional army with significantly great capabilities, allocable capacities to contribute in the international operations, mobility and efficiency.

Contribution with troops in the international operations is the most tangible result in the defense reforms. At the moment, Macedonia is contributing with around 250 military personnel in four international

operations abroad and supports the KFOR forces locally. By doing so, Macedonia achieved the planned contribution of around 250 that we also plan to maintain in 2008, with intention of gradual increasing, in parallel with the increase of the capacities.

The future of the entire region is its integration into NATO and the European Union. There is no alternative to the policy of good relations with the neighbors. Bilateral and multilateral cooperation, understanding, trust and contribution to the Euro-Atlantic security and stability. The security and prosperity of any country depends on the security and prosperity of the neighbors, Europe and international stability.

Beside the fact that the security situation has been improved, and the same goes for the democratic and economic development, the Balkan countries, including Macedonia, face similar security threats as Europe. The strongest threat on the national security is the international terrorism, use of the Macedonian territory for proliferation of weapons for mass destruction, human trafficking, the organized and computer crime and corruption. The smuggling of drugs, human trafficking and the presence of large quantities of illegal small and light weapons on the Balkans are serious threats for the regional stability and security. Our interest is stability and security in the country but also stable environment i.e. democratic development of the neighboring countries and the countries in the region.

NATO now has the opportunity to bring the region into the 21st century. Eleven years ago it was the origin of violence and NATO helped to bring the peace and stability to the region. Today, NATO has the opportunity to play the role of closing of the door of violence on the Balkans. The best indicator for successful regional cooperation is the Adriatic Charter (also known as A-3). We are leaving a very important year behind us. However, we strongly believe that we are entering in a historical year for Macedonia – a year that will be marked with the invitation for NATO membership on the upcoming Bucharest Summit.

Mr. Stanislav Vidovic,
Head of the Sector for Security Policy, Ministry of Foreign Affairs of Republic of Slovenia

The expectations of Macedonia and the other two candidate countries are huge because a lot has been done and a lot of energy was invested in this process of preparations. When NATO was involved for the first time in the security of the Balkans, it became clear that the credibility of NATO is at stake. One of the key generators of this success is the regional cooperation, which is very important dimension for positive contribution to the Euro-Atlantic security.

Furthermore, important element is the spirit of solidarity that is in the essence of the Alliance, sharing its experiences with the countries in the Partnership for Peace.

It is not possible to identify the criteria that will be so specific that will take into account all specific features in a sense of historical developments, cultural differences, etc. of each and every individual candidate countries. Therefore, the criteria must be measured in this general sense.

The expansion is important part in the resolution of the regional security climate and, taking into account the impacts on the regional events, they will be resolved, among other things, by sending invitation for NATO membership of these three candidate countries. We expect clear message from the NATO Summit in Bucharest that the enlargement is not a legend but never-ending story.

Mr. Kreshimir Cosic,
Member of the Commission for Foreign Affairs in the Parliament of Republic of Croatia

The ability for transformation of these countries to produce better security and stability of the region is very important. It is the potential of these three countries from the Adriatic Charter as well as the participation in the missions such as ISAF mission.

We are part of the South Eastern Europe that is burdened with the illicit trafficking with drugs, weapons, small and light armaments. So, the definition of the true mission of task as provision of added value by the Adriatic Charter to the NATO Alliance is very important.

Mrs. Ilinka Mitreva,
Member of the Commission for Foreign Affairs in the Parliament of Republic of Macedonia

The Minister of Foreign Affairs of Slovenia, Mr. Rupel, who is in the same time presiding with the European Union, during his recent visit to Skopje sent to us very important messages. One of those messages was related to the huge problem that our neighboring country has with the constitutional name – Republic of Macedonia. He sent the message that Macedonia and Greece should resolve this problem before the NATO Summit.

I would like to remind the participants on this Conference of a legal act – Interim Accord – which points out that the two sides should continue the negotiations until solution is found.

One article of the Interim Accord says that Greece must not put any obstacles on the international integration of the Republic of Macedonia

until this problem is resolved. However, the messages that come from NATO member countries, from EU member states, including the country that is holding the presidency of the European Union, point out to the fact that for Macedonia, suddenly, a new political criteria is introduced that was never seen before in the NATO history – the name issue – which issue is of fundamental importance for us, because it is related to the identity of the state. So, if a NATO member country does veto the accession of the Republic of Macedonia into NATO three issues will be opened.

First, it is foreign policy that is based on negative attitude of one NATO member country.

Second, this brings into question an agreement that has been signed under the auspices of the United Nations – the Interim Accord, and

Third, this brings into question the fundamental values and principles on which the Alliance is based – the issue of freedom, democracy and solidarity.

As it was already mentioned before, Macedonia de facto acts as a member country of the Alliance not only because of the excellent cooperation with many missions of the NATO in Macedonia, not as a country that has excellent cooperation with KFOR and not only as a country that has missions in risky regions where, together with the NATO member states, we defend the world peace, but because Macedonia is basing its consensus for NATO membership on the political, ethnic and social agreement. I do not believe that any of the aspiring countries, neither now or in the future, for NATO membership will be able to achieve such high level of support in a political military organization.

Since NATO is political-military Alliance, I ask a logical question here to our distinguished guest from Slovenia.

Will the NATO Alliance introduce new political criteria for admission of a country into membership in this extremely important strategic organization.

Mr. Stanislav Vidovic,
Head of the Sector for Security Policy, Ministry of Foreign Affairs of Republic of Slovenia

It is almost impossible to establish this set of criteria and, I said that the validity of the criteria can be evaluated only on the basis of their generality. However, as you know, the Alliance is based on consensus and if we can not achieve consensus about specific decision of specific situation, then the decisions are not adopted.

I said that Slovenia believes that all three states should be invited on the NATO Summit in Bucharest. And believe me, Slovenia is guided from the bilateral communications but also from NATO. By saying this I would like to respond to you what will be our position.

Mr. Fred De Graff,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Affairs of the Kingdom of Netherlands

Dear Mr. Chairman, when the foreign policy of our Government will be subject of evaluation, especially when it comes to the international relations, for us Parliamentarians the fair play rule is very important. It means that you can not change the rules in the middle of the game. In our opinion, the 26 member countries of the Alliance, on the basis of realized criteria for membership, should invite Macedonia, Croatia and Albania as members in the Alliance.

Mr. Murat Mejan,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Affairs of the Turkish Parliament

First of all, I clearly understand you from the aspect of Turkey. Also to us, the European Union uses double standards in the last few years when we started the European Union negotiations – certain member states wanted to change the rules of the game in the middle of the game. So I clearly understand you how difficult it is for you, Macedonians, to understand these double standards and unfair treatment by the NATO member states, but in the same time this can not be used as an excuse. We have to support not only Macedonia but we also have to put pressure on the countries that prevent the membership of Macedonia into NATO. That should be the solution. If we just keep on complaining about the double standards, we also have to do something about that – double standards does not exist only regarding Macedonia but regarding my country as well.

According to me, one of the unstable regions in the world is the South Eastern Europe – the Balkans. The assets of NATO are large assets, large capital in the resolution of the problems and in provision of security in the region but I do not think that this is sufficient. There are a lot of ethnical, religious and language divisions in the region and it is potential crisis region. Therefore, I invite the NATO leadership, the NATO Secretary General, to deal with these issues in the frames of the security that is provided. This reminds that all countries in the region should be dedicated on their vision for the European Union. It will help them for faster transformation in a sense of their social cohesion, on individual, national and European Union level. If we want for Macedonia to become NATO member state than we have to put strong pressure on the countries that put obstacles on that track.

Mr. Vladimir Gjorchev,
President of the Parliamentary Commission for Defense and Security in the Parliament of Republic of Macedonia

We live in a world that is facing new challenges, but which also provides new opportunities. The collective security and the defense policy has potential to provide great contribution in dealing with the threats and provide stimulation in the increase of opportunities. The active security and defense policies in the South Eastern Europe can influence on regional and global level. This could create more efficient multilateral system that will provide secure, stable and united world.

III TOPIC OF DISCUSSION

"Lessons learned – at the doorstep of NATO, final successful steps"

"The closing arguments that the countries from the Baltics, Vishegrad / Romania, Bulgaria, Slovenia used in the last few months before the NATO Summit on which they were invited for NATO membership. What steps did the members of the Parliaments take – both collective and individual? How did they react to the problems in this period?

Mr. Jan Brzezinski,

Former Deputy Secretary of Defense of the United States for NATO and European policy

Regarding Bruce Jackson, founder and President of the "Democracies in Transition" Project, some say that he is the greatest advocate in favor of the NATO enlargement in the South Eastern Europe. I know that it is not correct because, if we start from Ambassador Hill, he is only the leader. He indeed had a lot impact on the overall policy on the last round of enlargement.

Mr.Bruce Jackson

Founder and President of the "Democracies in Transition" Project.

How far are we in the explanation of the executive arguments? I do not believe that we are in the last five minutes of the game. If we speak in sporting terminology, we are at the half time of the game. It is obvious that the

President Bush decided – adopted decision to resume with the membership of these three candidate countries. On 11th of March there will be hearing in the Congress where this decision will be considered and we also have the decision that should be adopted in April and the process of ratification that will take 24 months. The formal invitation will not be issued until all member states have ratified the agreement and then the accession instruments should be deposited in Washington, where we have the central depository. So, we need to play carefully in the next 24 months.

In my opinion there are three various level of arguments that are mutually interrelated.

First of all we have the general arguments in favor of the countries members of the Adriatic Charter but in the essence all these arguments suggest that we have here the Macedonian contribution in the European context. We are talking about the establishment of foundations of peace in the Balkans i.e. 15 years of joint efforts of the European Union and the United States after the dissolution of the former Yugoslavia. We also have the independence of Kosovo which also plays the role in the sending of invitation. All these things are in addition connected to the key role that the European Union should have in the South Eastern Europe. If no invitation is sent to these three candidate countries that the process with Ukraine will also get complicated and the global missions of NATO will get complicated. It is an argument that is mainly expressed in the international civil communities.

The second technical argument provided by the Government of the Republic of Macedonia, which is constantly repeated – we are qualified, we met all the conditions and are focused on the objective criteria. What happened in the nine years of the Action Plan for Membership? Around 3.000 pages are written about this and again it is repeated what has been done for implementation of the Ohrid Framework agreement and then there is contribution that Macedonia makes to the coalition. The first question that the American Senate will ask is whether they meet the conditions. During the years Macedonia indeed qualified i.e. it met the conditions. You are not saying to your people why they should vote for you but simply state facts – do not give them conclusions or do not suggest any conclusions. The conclusions will be given from various political figures, the NATO Secretary General, etc. The third argument that is of critical importance is the contribution of the Parliament. If the NGOs express the general argument and the Macedonian Government expresses the technical arguments for realization of the conditions, than what is the role of the Parliament? I think that the Parliament plays political role in three areas. Here we have the European Union and NATO member states, that will ask questions about the political dialogue between the parties and ethnic communities, something that was already expressed before. We can say that this is very successful multiethnic society and the key focus will be exactly on this issue. It is about issues related to the tone of communication

between the ethnic communities. So, it is not about some specific questions or issues but about the overall climate, about the processes that are taking place in the society. Something they are trying to do is to consider the quality of the Macedonian society and I think that the Parliament here plays large, if not crucial, role in confirming what, in fact, Macedonian democracy means. Very often there are historical issues dominating in the last phases. In this case it will be the name issue. So, the problem is here, regardless the various proposals by Nimitz – there is insistence for mutually acceptable solution, to find such solution and I think that the finding of such solution is possible and it is at our reach. I am confident that the Parliament truly supports the Prime Minister and the President to find solutions.

Macedonia and the rest of the countries from the Adriatic Charter will undertake this historical step which will enable not only Macedonia but also Europe to enter into the next phase of history.

Mr. Jan Hamachek,
President of the Parliamentary Commission of Foreign Affairs of the Parliament of the Czech Republic

I think that on the top of the agenda on the upcoming Summit in Bucharest will be expansion of the Alliance. The Czech Republic, which is member of NATO since the 90s, strongly supports the policy of open doors of the Alliance and we would like all states from the Partnership for Peace to be invited on the Summit in Bucharest. This symbolic, with the expansion with three new member states will be very important because all three countries are strategically located on the Balkan Region and they all have various religions. However, we need to have in mind that the full NATO integration means start of a long process in which are introduced risky operation for application of all NATO standards and acceptance of their peace operations. The enlargement, after the Czech Republic, Poland and Hungary were officially invited, having 4 rounds of negotiations. The negotiations were focused on the political and economic issues, on the military reforms, resources and on the security issues. It all ended with the signing of protocols. The process ended in December 1998 but until March 1999 it ended in Czech Republic when the Czech Republic officially became member of the Alliance. We had to have negotiation teams consisted of experts, the Ministers of Foreign Affairs, Internal Affairs, Minister of Defense and the Minister of Finance because NATO asked questions that we had to reply to in written version during the negotiations. We deemed back then, and it proved to be very efficient, that we have to cooperate with the other two countries that also negotiated – Poland and Hungary – because it helped us to keep in touch and we had great use from sharing of the ideas, experiences and best practices. Maybe one of

the questions that was important during the time of negotiations and I think that this issue will be unavoidable topic on the upcoming debates, was our contribution to the NATO Budget. When it comes to ratification we had to ratify our membership in NATO and we should have been waiting while all 16 countries ratified our membership and than wait again for our ratification. But this would have slowed down the whole process. Therefore we decided to condition the local ratification and we provided certain authorities to our Government to accept that NATO invitation, thus we did not allow for the whole process to be postponed but everything was happening at once – in Prague, Budapest and Warszawa. We did most of the homework beforehand instead of waiting for all the countries to ratify our membership. We were synchronized with the other two states and we accelerated the process.

There are two things i.e. experience that has to be shared. The first one is about the human resources i.e. functioning of our mission in Brussels and in the NATO Headquarters. I think that it is every important to have permanent mission. For us it was also very important to establish such mission, to have people that will work in this mission and this is a very complex process that does not allow mistakes because these mistakes could impact other countries that are candidates for membership. To establish such mission requires very complex structure that has two parts – political and military part. These two parts must cooperate with each other and resolve all the problems on mutual basis. We thought that the process of ratification should be intensive and that it should be used for engagement of competent people. It was indeed a challenge because NATO immediately afterwards provided us with access to all its Committees so this was very complex task for our staff in Brussels – to participate on all these meetings of the Committees. Just as an example, the permanent mission of the Czech Republic had around 50 people.

The first recommendation on which you should be focused on, is to recruit people in these missions.

Mr. Solomon Pasi,
President of the Parliamentary Commission of Foreign Affairs of the Bulgarian Parliament

Provoked by what Mr.Bob Simons mentioned about the positive tendency in the relations between China and NATO, I will say something about two large countries – the first one is China and the second one is Macedonia. Regardless of the fact that the relations with China progress and improve, I think that it is time to reconsider our attitude towards this country and start raising the relations on a new level. More specifically, I believe that it is time to discuss about establishment of some Council NATO-China. I will mention three different arguments in favor of this idea. In 2004 we tried to initiate

dialogue with China, to involve them in OSCE. In 2004 it was still early. My recent visits to China and that part of the world made me believe that now it is time to start again with such dialogue. If we see the map we will see that nine of the closest neighbors of China are also involved in dialogue with OSCE, so to keep aside such a big country seems unnatural to me.

I listened to what other speakers said with great attention, and I can not find, I can not recall of a new argument that is in favor of Macedonia membership into NATO. All arguments so far were expressed and some of them were repeated. One of the things that we need to resolve is the name issue. The name dispute with Greece exists for 17 years. Macedonia in this moment is in a unique situation to have only one problem to resolve. This is really a situation that will not repeat. I can recall when we negotiated for NATO membership of Bulgaria – Bulgaria was never in such a privileged situation to have only problem to resolve. We usually had hundreds, thousands of problems but we never had only one problem.

In the period between 1949 when NATO was established up until today, we were in a unique situation – the NATO expansion to be related to bilateral issue. For the first time now, the NATO expansion is related to and conditioned with bilateral issue. I heard the Prime Minister and I am very optimistic about the future of this process. The future of this process will depend to a large extent on the mass media and the public opinions because the thing for which politicians care the most is exactly the public opinion.

Finally, I would like to give a language remark for those that do not understand Macedonian or Bulgarian languages, I will translate this: the Adriatic Group is named Adriatic Group in Macedonian language. In Bulgarian language it means Nuclear Group so I think that NATO needs fresh nuclear force with this Adriatic Group and I am strongly confident that we will have this new and fresh fuel after the Summit in Bucharest.

Mr. Jan Hamachek,
President of the Parliamentary Commission of Foreign Affairs of the Parliament of the Czech Republic

When it comes to Czech Republic I think that there was a mistake that happened which, to some extent, impact our accession. There was a postponing of three months before getting fully involved in the NATO Alliance in March 1999. The reason for this was that the Czech Republic was not able to meet the minimum military requirements. We had to deal with the compatibility of our anti-air defense with the system of the Alliance. The second thing we missed or which we did not realize properly, was our legal framework for participation of our army in the NATO operations, undertaken in accordance with Article 5 from the Treaty of Establishment of the Alliance. We had to correct this. This took time and therefore we had three months delay.

During the enlargement with the Czech Republic, Poland and Hungary three mistakes proved to be very serious.

The first one was the danger in Poland of eventual anti-Semitic statements and we also had problems with our diaspora that could still say some unpleasant statement even 50 years after they left the country. Poland managed to fight this and it was successful.

The second mistake was the American – we came very close in assisting Slovenia and Lithuania only, which was very pragmatic i.e. we did a small round of assistance and then we stopped – it was catastrophic mistake from our side.

The third mistake, which is done by almost everyone, is the tendency not to forget to remain generous. For example, if Bulgaria has a bad day we simply forget it. If Romania also has bad day the following day, we again forget it. So we always have to remain together in good or bad. It is of crucial important. In the last nine years, Macedonia remained really constant and won a lot of friends.

Mr. Solomon Pasi,
President of the Parliamentary Commission of Foreign Affairs of the Bulgarian Parliament

I think that there are two main mistakes that were made in the last two or three sessions of enlargement.

The first mistake was the work with the public opinion. In fact, we established very high expectations in the public that after our enrollment in the Alliance miracles will start happening. We had to convince the people that our membership will not result in miracles but it is simply a need. Furthermore, our greatest problem is not the international terrorism but the public opinion. If we have the public opinion as our ally than the problem with the international terrorism will be much smaller.

The second mistake (if I can call it a mistake – it is more like an important detail) was that we never said how wide open is the NATO door. We always say that NATO has open doors policy but we never say that often. And the people do not know whether the doors are open for them or not. Whenever the public is optimistic about NATO membership, it will never support the membership. If you feel the optimism in the public you should build your support on the basis of that. I think that this is very important for the next enlargement cycle of NATO.

Mr. Esad Rahic,
Member of the Commission for Defense and Security in the Parliament of Republic of Macedonia

I want to ask you, as a Bulgarian, if you had only that problem during your accession to NATO what should we do since we have a problem raised by one of the NATO members against our historical name. How would you react? I would only like to add that I am certain, with the support that we have, that Macedonia for the first time has so much sincere and strategic allies, such as the United States as well as 99% of the European Union countries and I think that your response will give me an impetus for that how we should be thinking in these several weeks until our full registration into NATO membership.

Mr. Solomon Pasi,
President of the Parliamentary Commission of Foreign Affairs of the Bulgarian Parliament

Bulgaria changed its name several times – we used to be County of Bulgaria, Eastern Rumelia, the Kingdom of Bulgaria, and People's Republic of Bulgaria and finally we became Republic of Bulgaria. There was no such problem when we negotiated with NATO but in the negotiations with the European Union teams there was a problem which, believe me, from Bulgarian perspective is so harsh that is equal to your problem with the name. We were supposed to close two atomic reactors. The Bulgarian public opinion had fanatic love towards atomic energy and with such attitude, Bulgaria had a chance of becoming member of the Alliance and in the same time it did not want to close the atomic power plants. I assure you that the political price we paid in Bulgaria, was the maximum possible price that a society can pay for such decision. However, if we need to do it again, I would do it again in the same manner, maybe even quicker.

Mr. Stanislav Vidovic,
Head of the Sector for Security Policy, Ministry of Foreign Affairs of Republic of Slovenia

Slovenia and Romania were candidates in the same time and back than many of the members of the Alliance were against the membership of Romania. One of the allies, France, said that if we do not invite Romania we will not invite Slovenia either. So we were hostages of the attitude of France. But, that was not the problem – the greatest mistake in the first round of enlargement was that all candidate countries were not invited at once – that

would have opened the opportunity to be more generous in the last round of enlargement. In that case there would have not been any problem with the change of the rules in the middle of the game and we could have much more easily accept the fact of membership of the three candidate countries of the Adriatic Charter in Bucharest.

Mr. Kreshimir Cosic,
Member of the Commission for Foreign Policy in the Parliament of Republic of Croatia

In the document that has similar title "Lessons learned" from the conflict in the former Yugoslavia, one of the 12 most valuable lessons were about interim decisions – true decisions in real time for preventive policy. This can be illustrated with 600.000 UN soldiers that were allocated in Macedonia and Serbia in this region. So, if we have 600.00 troops, if timely decision, true decision is adopted in time, it will result in less engaged soldiers and if you are late with the decision than greater military presence will be needed. This is one of the lessons learned from the conflicts in former Yugoslavia. True decision in true time. What is the point I want to make? The decision in Bucharest to send invitations to the countries from the Adriatic Charter to joint NATO will be the exact decision in the exact time, especially in the context of regional security and stability, in the context of recognition of Kosovo. This would have to be true decision in the interest of the regional stability and in the interest of NATO and the European Union.

IV TOPIC OF DISCUSSION

"The role of the Parliamentary Commissions for Foreign Policy and Defense in the implementation of the NATO goals and policy"

Harmonization of the national legislation in accordance with the requirements for NATO membership; development of Parliamentary mechanisms and practices for efficient democratic control over the armed forces; Dialogue between the members of the Parliaments on various issues in the area of foreign policy and security; Parliamentary awareness and understanding of the key issues and NATO policy; Greater transparency of the NATO policy.

Mr. Besim Dogani,
Vice President of the Parliament of Republic of Macedonia and Head of the Delegation in the Permanent Council of NATO

Considering the complexity of the sector for security and foreign policy, it is very important to have well developed commission structure, if the Parliament should truly impact the executive government in the implementation of NATO goals and policy – which is the organization towards we are all aiming for. The democratic supervision must involve dialogue between the political leaders and diplomats and the military officials of high rank, based on trust, open lines for communication and joint involvement. The involvement of the Parliament through the commissions will produce legitimacy and democratic accountability.

Mr. Anton Anderlic,
President of the Parliamentary Commission for Defense and Security of the Republic of Slovenia

The Republic of Slovenia is very interested that all countries of former Yugoslavia join the family of the European countries – the European Commission – as well as become NATO Alliance members. Since the very beginning, the Parliament of Republic of Slovenia (in fact, since the adoption of the basic documents that established our state) put on a very high level the task to secure itself from the aspect of security and safety in the circle of countries that do that on democratic basis, who work together and care for the world peace. Our intention was to reach all the criteria as soon as possible and catch up with the member states of NATO. In the Parliament we discussed about how much of the GDP we should allocate for defense, for military, for organization of peace keeping operations, what is optimum solution for countries of the size of Slovenia or Macedonia.

Because of that certain analysis were made – here we have the Parliament and the Commission for Defense who is in charge to take care in providing sufficient money from the State Budget, for consultations and similar, but the decisions are not adopted by the Parliament. We have not yet reached a state where the Commission for Defense and the Parliament would perform their primary task in this regard – it is the supervision over the realization of operations i.e. of all activities done by the army, including supervision over the spending of money that we designate for those needs. It is the phase of development. It is obvious that all governments in the world aim to involve as less as possible the Parliaments in the planning, information and, at the end to report back so there can be insight in all activities and perform democratic supervision over the military forces.

Mr. Zolt Nemet,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Policy and Hungarian minority in the world

We need transatlantic bridges so we can discuss about problems. We are always missing such bridges. Many of us in Europe think that NATO is the bridge between Europe and North America. The Parliamentary diplomacy can also play the key role in the strengthening of this bridge. I hope that is a good example of what will come in the future and that we will be able to meet in this format frequently.

It is obvious that the enlargement and the size of NATO are very important Parliamentary issues. I would like to express the full support to the

three new potential NATO member states – Macedonia, Croatia and Albania. We in Hungary are convinced that they are ready for membership. We do not accept any new conditions and we do not support the views which deem that there is something else that should be fulfilled, beside the existing criteria. The Western Balkans can not be hostage anymore of this approach. The Western Balkans is the key aspect of the European security and I think that you have great chance, as a region, to enter into a new phase of its history. These are historical days and in such historical days it is logical to talk about history although we do not want to go too much into history since we are tired from such topics. Kosovo became independent. Albania, Macedonia and Croatia are about to become NATO members. If there is an agreement today between the Macedonians and Greeks than indeed we can say that the following few days or weeks will be historical ones. We must not forget that the stability is characteristics only of one state but the stability is feature of an entire region. This gives a legitimacy of group enlargement i.e. to the approach of group enlargement.

Mr. Zheljko Grubesic,
Advisor in the Commission for Security and Defense in the Parliament of Bosnia and Herzegovina

The countries of the South-Eastern Europe, through the NATO programs, should also establish model of cooperation. It will help to improve the relations between the Parliaments and the Parliamentary bodies, boards and commissions through intensive cooperation, exchange of experienced, bilateral and multilateral meetings. The assistance by the experiences countries is necessary. However, our experiences should be considered as new Chapter in the area of security and defense. The lessons learned from our region will be useful for the countries that are still pioneers in the areas that we are discussing these two days. The NATO Summit in Bucharest should be additional motive for all of us to review the work we have done, to decide about our future steps and to focus our cooperation and coordination in directions that will make the entire region of South Eastern Europe safer and stronger from economic aspect. For us in Bosnia and Herzegovina, there is no doubt that we will become NATO or European Union members. Please be assured that we will be members of both.

Mr. Fred De Graaf,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Policy of the Kingdom of Netherlands

It is clear that the young democracies and the Parliaments would like to have influence on every part of the policy as much as possible, especially over the foreign affairs. And when I compare what was done by the Slovenians and what was done by the Hungarians, I think that there is everywhere a clear tendency to restore to the Government some of the competencies. I think this is very clear. Therefore we, as members of Parliaments, do not have sufficient information either experience to decide by ourselves about the need to allocate our troops abroad. It all depends on Government decision. The Government is the one that should provide full information and provide full picture about the situation abroad and then, on the basis of those information, the Parliament should decide whether it is needed and sustainable to send troops in some foreign country.

I think that when the system of balance in your country will be established then it will be a normal situation where the Government will always be first and the Parliament will follow. In Holland there is only one Article in the National Constitution – Article 100 which says, what needs to be done before we deploy troops aboard. The Government must adopt a decision, not only gather the Parliament but also adopt decision for sending of troops, then seek for endorsement by the two Houses of the Parliament. We did this with the expansion of the mandate of our troops in Afghanistan several years ago where the Parliament had to have endorsements from everyone, even from the opposition i.e. it was supposed to have endorsement from the two Houses of the Parliaments about the legitimacy of our involvement in conflicts abroad. Once again – first there was need for a decision by the Government and then the Parliament was supposed to approve it. Until now, the Parliament always approved that and I think that your democratic states will also reach this level.

Mr. Besim Dogani,
Vice President of the Parliament of Republic of Macedonia and Head of the Delegation in the Permanent Council of NATO

I would like to add that the NATO membership is of vital interest and large strategic goal of our country. In future, the Republic of Macedonia will plan its defense and development of its forces in proportion with its future membership in the Alliance. The Republic of Macedonia must plan the defense and protection of its own interests, in the same contributing to the Alliance

in a realistic and constructive manner. It is necessary to take account of the fact that the Alliance remains main security system which will undertake tasks now and in future beyond the borders of the Alliance. I would mention just several from many activities of the Parliament related to the integration of the Republic of Macedonia in NATO – Declaration was adopted to raise the level of relations and cooperation between the Republic of Macedonia and NATO, it supported the improvement of the cooperation in the frames of the Partnership for Peace, Euro-Atlantic Partnership Council, the Partnership Charter between the United States, Croatia, Albania and Macedonia (known as Adriatic Charter) including the activities included in the document "Elements of the Strategy of the Republic of Macedonia for NATO Membership".

Mr. Vlado Buchkovski,
Member of the Parliament Delegation to NATO, of Republic of Macedonia

I think that this Conference is extremely important in this period that is ahead of us – to finally close the efforts done by the Republic of Macedonia in the last nine years for NATO membership. Contrary to the other countries, the Republic of Macedonia had experience that we do not wish to anyone else. That is there was no single case, beside of fulfilling the necessary reforms in the area of defense and beside the significant level of political problems, to still have problem we think that goes beyond the dimensions of bilateral problem. We need to speak openly that, beside the serious support that the Republic of Macedonia has from the most powerful member of the Alliance – the United States – still the Alliance is based on the rules where veto is still possible. In NATO we have to recognize that Turkey is still our greatest friend of ally. Thanks to Turkey every NATO document mentions the fact that all of us would like to hear – this was promised by our Bulgarian friends and Slovenian friends but they have not yet done that. They need to convince Greece in this moment to make concessions and give us additional time of several months until we receive the invitation to join and find mutually acceptable solution until the verification.

Mr. Kreshimir Cosic,
Member of the Commission for Foreign Policy of in the Parliament of Republic of Croatia

There is no doubt that the role of the Parliament is very important and essential when we try to make decisions on such sensitive issues such as sending soldiers to remote missions in Afghanistan or elsewhere. It is very

important to have the support from the citizens, to have their understanding, what we do there, why are we there, how long could a specific mission last. Furthermore, the role of the Parliament is very important when we try to establish stability and to plan some strategic decision to invest in the defense sector. In my opinion, the most important question are the real capabilities to understand the complexity of these issues such as the capacity of NATO i.e. the potential of NATO to deal with all these challenges in the terms of equipment, consumption, modernization and investments. The small countries indeed have a lot of limitations to secure appropriate investments in the very expensive systems for armament.

Mr. Vladimir Gjorchev,
President of the Parliamentary Commission for Defense and Security of Republic of Macedonia

I would like to ask a question to my colleagues – which activity undertaken by your Commissions, you can share with us as the most useful. In other words, what are the two or three steps in the last two years that you did and what do you think were the most efficient ones. Did you maybe go out in the field and visited the military barracks or your troops in order to see the specific results. So, which are the two or the activities you did that would most interest us? Can you recommend to us actually, not only to us in Macedonia but to everyone else also or share some of the best practices from the work of your Commissions.

Mr. Ann Esma,
Deputy President of the Parliamentary Commission for Foreign Policy of Estonia

Estonia has very clear message that it supports the new applicant countries and we do not do that only theoretically but also practically and that is something I want to share with you. The Estonian Parliament visited all the countries in the region and we organized very often joint missions with our colleagues from the Commission for Defense and Commission for Foreign Policy of the Estonian Parliament. We visited Macedonia and all the countries in the region, including Albania. When it comes to the aspirations for membership I have to say that in the last three years these visits were very frequent and we were very active in the Balkan region.

Mr. Prech Zogay,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Policy of Republic of Albania

Some two or three weeks ago, the Commission for Foreign Policy of our Parliament raised an initative to develop a resolution about the final steps of Albania before it joins NATO. After this resolution we established two commissions in our Parliament – Commission for Reform of the Electoral System and Commission for Reform of the Judiciary System. These two Commissions are extremely important reforms for democracy and for our future. This is an initiative of our Commission, our resolution was adopted unanimously with consensus. I would like to join my colleague from Croatia in his statement that the decision to issue invitation for membership is a real decision in real time. We heard what types of mistakes the member countries did on their path towards accession. If certain country became NATO member prematurely, then Macedonia, Croatia and Albania, in fact, will become NATO member's states too late.

Conclusions and closure of the Conference "NATO – Bucharest and Beyond"

Mrs. Flora Kadriu,
President of the Parliamentary Commission for Foreign Policy of Republic of Macedonia

I would like to summarize the discussions in the last two days on our Conference. First, I would like to thank you for the great response and for your participation on the Conference which is expression of our great interest in this topic "NATO – Bucharest and Beyond". We all agreed that the NATO Alliance is faced with serious challenges. Since 1949 six various strategic concepts were made and now, before the Bucharest Summit, the Alliance is about to adapt itself to the new challenges. These challenges are issues related to fight against terrorism, energy security, protection from cyber attacks, rocket defense and other issues. We are deeply convinced that it will have significant stimulation and stabilizing effect for our turbulent region and will be of wider strategic importance in relation of improvement of the policy of future enlargements. The A-3 Group (Macedonia, Croatia and Albania) passed good number of years in serious preparations for NATO membership. The Adriatic Charter for partnership between Macedonia, Albania, Croatia and the United States proved to be a very important instrument for realization of the individual and joint achievements for full Euro-Atlantic integration. This is expressed in the significant contributions with soldiers in the operations and missions in Iraq and Afghanistan. We are happy that environment of openness and acceptance into NATO Club has been created. We felt this through the permanent contacts, seminars, trainings, conferences and the event today is exactly one of those events. After the declaration of independence of Kosovo, NATO confirmed that the KFOR forces will remain on Kosovo on the basis of the UN Resolution No. 1244 and in accordance with their operational plan. It means that NATO will decisively respond to any efforts to endanger the security and stability of the people in Kosovo.

Mr. Vladimir Gjorchev,
President of the Parliamentary Commission for Defense and Security of Republic of Macedonia

The implementation of the NATO goals and policy requires engagement and dedication by us, the members of the Parliaments, in harmonization of the national legislation with the NATO requirements for membership. In many

occasions it was mentioned that Macedonia is dedicated to build integrated, multi-ethnic society as well as the positive experience that is inspiration for the countries in the region and beyond. The challenges that we face are also challenges of other countries of Central and Eastern Europe but also of Western Europe as well. The Macedonian multiethnic society faced with the challenges, has its own manner of functioning and we recommend our model to all those countries that are facing the challenges of diversities. Regarding the role of NATO in the South-Eastern Europe, it was stimulated and supported during the discussion. The Governments of the countries that aspire for NATO membership should accelerate the realization of the reforms and the priority tasks that will result in realization of the NATO standards and receiving of invitations for membership on the upcoming enlargement of the NATO Alliance on the Bucharest Summit. Following the experiences of the countries from Central and Eastern Europe, the Adriatic Group is ready for expansion and support of the other countries in the region on their path towards Partnership for Peace and eventual NATO membership. Regarding the roles of the Parliaments and their Commissions, emphasized was the importance of the Parliamentary dimension as one of the key pillars in the establishment, strengthening and transparency of the process of Euro-Atlantic integration of the countries in the region. In the allocation of military forces in crisis regions it is the National Parliaments that play the key role. It is even more responsible because we have to explain to our voters and the public why our military forces should be part of these risky actions outside of our borders. It also implies increased Parliamentary responsibility in relation to improved supervision and control over the armed forces. I would add something to this – in the last few years our Parliament never had a single vote "against" in relation to the operations in Iraq, Afghanistan, Lebanon and Bosnia and Herzegovina – we all voted in favor because we were aware that we are responsible, that we have to contribute and that the NATO membership means solidarity. Regardless on whether the Governments changed on not, regardless whether we had the leftists or rightists in power, whether we had large or small parties, whether the members of the Parliament were Christians or Muslims, Macedonians of Albanians, Bosnians or Serbs, Turks, Romas, Vlachs or anyone else, we all jointly voted in favor of these operations and I believe that such consensus will continue in future also.

We are here, we live here to do something better, to understand each other. We strongly believe that all our countries in the Balkans have the capacity to build new Balkan, disburdened from the remains of the past and constant conflicts. We have common goal and common interests. Our people have the same aspirations and common future, European future. Further efforts are needed in order to make sure that the progress achieved is certain and irreversible. The reconciliation in the Western Europe in the last 50 years is good lesson and recommendation to all of us on the Balkans how we should

reconcile and we already do that. Our policy should be proactive that will facilitate the integration of the region in the Euro-Atlantic structures. In this regard, we will focus our energy in the last few weeks before the NATO Summit in Bucharest, where we expect to receive the long awaited invitation.

Two million people that want to have better life, that deserve better life, that have the right on secure life and who expressed themselves on the elections about their opinions, standpoints, attitudes and the tolerance that they built in the last 17 years, proved that we, as a society, deserve to be NATO member. Your Governments in two months time would have to adopt important decisions. Your Governments will vote in Bucharest i.e. they would have to either support or not the decision of this country to become NATO member.

Decision will be made for two million people that want to have prosperity, safer future and share the same beliefs, hopes, inspirations as your citizens, your families and friends in your countries. It is time for these winds, these moments, to finally arrive on the Balkans because some of our citizens deserve that. I hope that your Parliaments, maybe some of them this year already, will vote in favor of the membership of the Republic of Macedonia in NATO. I know that your agendas are very busy and that your schedules are full. However, the faster ratification would mean an encouragement for all of us.

Our soldiers are side by side with your soldiers in the most difficult situations. Our soldiers are already acting as part of the NATO army. I would say again – your quick ratification will be large, indeed large and specific encouragement for all of us, for our soldiers, for our Army but also for the two million people of Macedonia that would like the stability that NATO will bring and reduction of unemployment, greater economic growth and greater investments.

The Conference “NATO – Bucharest and Beyond” is one of the most significant event that ever happened to Republic of Macedonia. Having in mind the fact that the Euro – Atlantic integration is what Republic of Macedonia strives for, and this Conference is just the beginning of the cycle of lobbying and support for Republic of Macedonia. The above mentioned speeches clearly represent the attitude of the participant countries regarding the Macedonian –Greek issue, and precisely defined attitude towards the NATO aspirations. This review includes most significant part of speeches, in the same time presenting a symbiosis of a unity between the participants, for one and clear discussion for other issues related to the NATO alliance. The participants shared their own experience about the road they past in getting into NATO, nobly gave precious advices and identified possible brakes for the three country candidates. The participants spread its view regarding the following Summit, the fight against terrorism, energetic security, defense from cybernetic threats, rocket defense and etc. Having firm stand and deep believe that all this will have great stabilizing significance for this turmoil’s region and will have broader strategic significance referring the future enlargement.

“Every large undertaking started as utopia and ended as reality” –
Richard Coundenhove Kalergi

Конференција на претседателите на Комисиите за одбрана и надворешни работи на земјите членки на НАТО, земјите од Јадранската група и земјите од Партнерството за мир од регионот
„НАТО-Букурешт и потоа“
Република Македонија, Скопје
18 февруари, 2008

Издавач
Институт за економски стратегии и меѓународни односи ОХРИД

За издавачот:
м-р Билјана Јанева

Адреса:
Димитрије Туцовиќ бр. 24
1000 Скопје, Република Македонија
Тел/факс: +389 2 322 44 57
Веб страна: www.oi.org.mk
e-mail: info@oi.org.mk

Лектура: Ружица Стојановска

Дизајн и компјутерска обработка: Магнаскен, Скопје

Тираж: 500

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “ Св. Климент Охридски “ , Скопје

327.51 (100-622 НАТО) : 327.36(062)
327.51 (100-622 НАТО) : 327.36(4-12) (062)

КОНФЕРЕНЦИЈА на претседателите на Комисиите за одбрана и надворешни работи на земјите членки на НАТО земјите од Јадранската група и земјите од Партнерството за мир од регионот “НАТО-Букурешт и потоа” Скопје, 18 февруари, 2008 / [Уредник Билјана Јанева] – Скопје: Институт за Економски стратегии и межународни односи ОХРИД, - 86 стр. : илустр. во боја; 23 см

Текст напоредно на мак. и англ. јазик. – Содржи и: Conference of the presidents of the Commissions of defense and foreign affairs of the NATO member countries, the Adriatic group countries and countries from Partnership for peace in the region “NATO-Bucharest and beyond” Skopje, 18 February 2008

ISBN 978-9989-2812-5-9
1.Јанева, Билјана [уредник]
а) НАТО – Меѓународна безбедност – Собири б) НАТО – Меѓународна безбедност – Европа – Собири
COBISS.MK-ID 72629258

NORWEGIAN EMBASSY

Koninkrijk der Nederlanden

OHRID INSTITUTE FOR ECONOMIC STRATEGIES AND INTERNATIONAL AFFAIRS